

2007/7

Planer og meldinger

Statistics Norway

Statistisk sentralbyrå

Årsrapport Statistikkrådet 2006

© Statistisk sentralbyrå, mars 2007
Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen,
vennligst oppgi Statistisk sentralbyrå som kilde.

Trykk: Statistisk sentralbyrå

Forord

Årsrapporten for Statistikkrådet er først og fremst et arbeidsdokument for medlemsinstitusjonene, men kan også være av interesse for andre. Hensikten med den er å fremme et helhetlig norsk statistikkssystem ved å synliggjøre hva som inngår i norsk offisiell statistikk. Dette kan bidra til å øke kvaliteten på den offisielle statistikken – særlig bedre sammenliknbarhet og sammenheng – og gi grunnlag for effektivisering ved mindre dobbeltarbeid og ved at institusjonene lærer av hverandre.

Rapporten inneholder en kort hoveddel med bakgrunn og formål for rådet, mandat, sammensetning og en oversikt over arbeidet med felles kompetanseutvikling.

Årsrapporten for 2005 inneholdt en drøfting av krav til offisiell statistikk. Disse kravene er stort sett inkludert i europeiske retningslinjer for statistikk (Code of practice) som EU-kommisjonen har vedtatt. Norsk oversettelse av retningslinjene er gjengitt i rapporten.

Årsrapporten fokuserer på utviklingen i statistikkproduksjonen i 2006. Alle institusjonene utenom Statistisk sentralbyrå har andre primæroppgaver enn dette, og årsrapporten for Statistikkrådet vil bare være et supplement til institusjonenes vanlige årsrapporter.

Statistisk sentralbyrå, februar 2007

Øystein Olsen

Innhold

Forord	3
1. Bakgrunn og formål	6
2. Om Statistikkrådet	7
3. Virksomheten i regi av kompetanseutvalget	8
4. Retningslinjer for europeisk statistikk	9
4.1. Bakgrunn	9
4.2. Retningslinjer for europeisk statistikk.....	10
4.3. Definisjoner	14
5. Offisiell statistikk og årsrapporten	15
Vedlegg:	
Beskrivelser av statistikkproduksjonen i Statistikkrådets medlemsinstitusjoner	16
Sammendrag av statistikker produsert utenom SSB	16
Web-adresser for Statistikkrådets medlemmer.....	17
Brønnøysundregistrene	18
Fiskeridirektoratet.....	21
Husbanken	23
Nasjonalt folkehelseinstitutt	25
NAV	27
NIFU STEP (Studier av innovasjon, forskning og utdanning)	30
Norges Bank.....	32
Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste (NSD) A/S.....	34
Politidirektoratet.....	36
Post- og teletilsynet (PT)	38
Skattedirektoratet	40
Sosial- og helsedirektoratet	42
Statens forurensingstilsyn (SFT)	45
Statens kartverk	46
Statens landbruksforvaltning	48
Statens vegvesen	50
Utdanningsdirektoratet	51
Utlendingsdirektoratet (UDI)	52
Statistisk sentralbyrå	54

1. Bakgrunn og formål

Hensikten med Statistikkrådet er å koordinere produksjon og formidling av *offisiell statistikk* i Norge.

Statistikkrådet ble opprettet 1. januar 2004. Mandatet for Statistikkrådet framgår av boks 1.

Hensikten med denne årsrapporten er å fremme et helhetlig norsk statistikkssystem ved å synliggjøre hva som inngår i norsk offisiell statistikk. Dette vil øke kvaliteten på den offisielle statistikken – særlig bedre sammenliknbarhet og sammenheng – og gi grunnlag for effektivisering ved at en unngår dobbeltarbeid, og ved at institusjonene lærer av hverandre.

Rapporten inneholder en kort hoveddel med bakgrunn og formål for rådet, mandat, sammensetning og en oversikt over arbeidet med felles kompetanseutvikling. Retningslinjer for europeisk statistikk (Code of Practice) som EU-kommisjonen har vedtatt, er gjengitt. Et vedlegg gir oversikter fra hver institusjon.

Boks 1 Mandat for Statistikkrådet

1. Statistikkrådet er et rådgivende organ for Statistisk sentralbyrå og andre produsenter av offisiell statistikk i Norge.
2. Statistikkrådet skal:
  - a. Bidra til å samordne produksjon og formidling av offisiell statistikk.
  - b. Bidra til å etablere krav til offisiell statistikk med hensyn til uavhengighet, kvalitet (relevans og dekning, nøyaktighet, aktualitet og punktlighet, sammenliknbarhet og sammenheng, tilgjengelighet og dokumentasjon), konfidensialitet og (lavest mulig) oppgavebyrde.
  - c. Fremme samarbeidsformer som bidrar til å oppfylle disse kravene, og effektiv statistikkproduksjon.
  - d. Være et forum for erfaringsutveksling og kompetanseoppbygging og spre gode løsninger for datainnsamling, produksjon og formidling av statistikk, og for dataformidling til forskere. Dette kan blant annet gjøres ved å arrangere seminarer og kurs.
  - e. Etter behov bidra til å samordne internasjonalt statistiksamarbeid.
3. Statistikkrådet skal gi innspill til en årlig rapport om offisiell statistikk i Norge.
4. Rådet ledes av administrerende direktør i Statistisk sentralbyrå og møtes minst en gang i året.

Statistikkrådet erstatter ikke andre samarbeidsfora og -former mellom institusjonene.

2. Om Statistikkrådet

Statistikkrådet består per 1. januar 2007 av 18 institusjoner som er produsenter av offisiell statistikk og/eller viktige registreiere. I løpet av 2006 har Arbeids- og velferdsforvaltningen (NAV) erstattet Aetat og Rikstrygdeverket, mens Norges Banks statistikkvirksomhet fra 2007 er overtatt av SSB (se nærmere omtale i den vedlagte institusjonsdelen). Oversikt over alle deltakerne i Statistikkrådet i 2006 er gitt i boks 2.

Det har vært avholdt to møter i rådet i 2006. Saker som ble tatt opp, omfatter internasjonalt statistisk samarbeid og rapportering, scenarier og strategier, statistikkarbeidet i NAV og historisk helsestatistikk.

Det er også nedsatt et kompetanseutvalg som er rådgivende for den kursvirksomhet som SSB driver, for og i samarbeid med Statistikkrådets medlemmer. Oversikt over medlemmene i dette utvalget er gitt i boks 3.

Boks 2
Deltakere i Statistikkrådet
2006

Institusjon	Representant
Aetat (1. halvår)	Hans Kure
Brønnøysundregistrene	Ulf Skipsfjord
Fiskeridirektoratet	Randi S. Sletten/Tove Aasheim
Husbanken	Vidar Lund
Nasjonalt folkehelseinstitutt	Inger Cappelen
NAV	Stein Langeland/ Tonje Ek Brunvoll
NIFU STEP	Kirsten Wille Maus
Norges Bank	Marit Hoel
NSD	Atle Alvheim
Politidirektoratet	Liv Hilde Birkelund
Post- og teletilsynet	Jan Gerhard Rødal
Rikstrygdeverket (1. halvår)	Hilde Olsen
Skattedirektoratet	Paul Gunnar Larssen
Sosial- og helsedirektoratet (1. halvår)	Alfred Ehrenclou/Thorstein Ouren (fra 2. halvår)
Statens forurensingstilsyn	Kari Holden
Statens kartverk	Heming Herdlevær
Statens landbruksforvaltning	Alf Selnesaunet/ Håvard Gulliksen (fra 2. halvår)
Statens vegvesen	Kyrre Riis
Utdanningsdirektoratet	Knut Bråtane
Utlendingsdirektoratet	Eivind Hoffmann
Statistisk sentralbyrå	Øystein Olsen

Statistisk sentralbyrå har ledet arbeidet i rådet og hatt sekretariatet.

Boks 3
Statistikkrådets
kompetanseutvalg i 2006

Statistisk sentralbyrå	Anne Skranefjell, leder Heidi Torstensen Désirée Vikse
Norges Bank	Marit Hoel
Rikstrygdeverket/NAV	Toni Kvalø
Nasjonalt folkehelseinstitutt	Heidi Lyshol

3. Virksomheten i regi av kompetanseutvalget

I løpet av året er det gjennomført tre grunnkurs i statistiske metoder. Kurset går over to dager og gir en relativt omfattende introduksjon til sentrale temaer innen metode. Temaer som tas opp, er statistiske begreper og definisjoner, feilsøking og kontroll av data, håndtering av usikkerhet, tidsserier med videre. Kurset er fortsatt under oppbygging og justeres i henhold til tilbakemeldinger. Det har vært ventelister til alle kursene. Kurset i formidling og forståelse av statistikk treffer publikum godt. Noen har deltatt på SSBs interne statistikkurs. Disse kursene forutsetter kjennskap til SAS programvare som etatene ikke har i egen virksomhet. Det begrenser utbyttet av kursene.

Mange har deltatt på kurs og seminarer som har vært åpne for allmennheten. Aktuelle temaer har vært innvandring, IKT, kjønn og likestilling, de eldre i befolkningen og kriminalitet.

Brønnøysundregistrene og SSB arrangerte felles kurs for bedrifter og foretak om informasjonen i registrene og aktuelle statistikker. Dette samarbeidet har vært svært positivt og vil fortsette i 2007.

Det planlegges følgende kurs i 2007:

- Grunnkurs i statistiske metoder
- Påbygningskurs i statistiske metoder
- BoF (Bedrifts- og foretaksregisteret)/Brønnøysundregistrene
- Forståelse og formidling av statistikk
- Elektronisk samhandling – datafangst, datautveksling og formidling
- Internasjonalt statistikksamarbeid
- Brukerundersøkelser
- Befolkningsstatistikk/levetår

Medlemsinstitusjonene får invitasjon til å delta på alle åpne kurs og seminarer. De får også tilbud om å delta på relevante interne kurs i SSB.

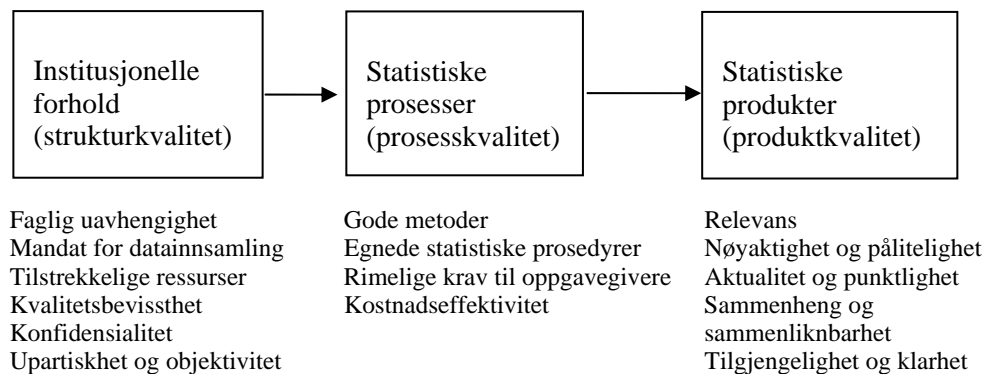
4. Retningslinjer for europeisk statistikk

4.1. Bakgrunn

EU-kommisjonen har vedtatt retningslinjer for europeisk statistikk (Code of Practice). Disse retningslinjene er ment for de europeiske statistikkinstusjonene som Eurostat og den europeiske sentralbanken, og for medlemslandenes statistikkbyråer og andre nasjonale produsenter av offisiell statistikk. EFTA/EØS-landene tar også sikte på å følge disse retningslinjene, da Norge deltar fullt ut i det europeiske statistiksamarbeidet. Retningslinjene vil også bli tatt inn i EØS-avtalen.

Retningslinjene er mer konkrete og detaljerte enn innholdet i FN's ti prinsipper for offisiell statistikk. De passer med kvalitetssystemene som Eurostat og mange statistikkbyråer har arbeidet etter. Retningslinjene består av 15 overordnede krav gruppert etter krav til institusjonelle forhold, krav til de statistiske prosessene og de statistiske produktene. De siste kravene er identiske med kriteriene for kvalitet i statistikken som Eurostat og SSB har brukt i mange år. Forholdet mellom kravene i retningslinjene og en kvalitetsmodell hvor det skilles mellom kvalitet knyttet til institusjoner, prosesser og produkter, er illustrert i figuren. Det internasjonale valutafondet (IMF), OECD og ILO (for arbeidsmarkedsstatistikk) opererer med litt ulike kvalitetsdimensjoner, men hovedelementene er de samme som de som dekkes av retningslinjene for europeisk statistikk. FN's ti prinsipper er mer eksplisitte i sine formuleringer om at offisiell statistikk er et uunnværlig ledd i informasjonssystemet i et demokratisk samfunn, og at byråene må treffe beslutninger på basis av profesjonelle overveielser som inkluderer vitenskapelige prinsipper og profesjonell etikk.

Rammeverk for kvalitet og retningslinjer for europeisk statistikk

En oversettelse til norsk av retningslinjene følger.

4.2. Retningslinjer for europeisk statistikk

Retningslinjer for europeisk statistikk ble fremlagt av programkomiteen for statistikk 24. februar 2005 og deretter vedtatt som anbefaling fra EU-kommisjonen 25. mai 2005 som gjeldende retningslinjer for de nasjonale statistiske institusjoner og statistiske institusjoner for EU.

Institusjonelle forhold

Institusjonelle og organisasjonsmessige faktorer har betydelig innflytelse på effektiviteten og tiltroen til statistiske institusjoner som produserer og formidler europeisk statistikk. Relevante faktorer er faglig uavhengighet, mandat til å samle inn data, tilgjengelige ressurser, kvalitetsbevissthet, statistisk konfidensialitet, upartiskhet og objektivitet.

Prinsipp 1: Faglig uavhengighet

Statistiske institusjoners uavhengighet i forhold til politiske, lovgivende eller administrative myndigheter og private aktører, sikrer tiltroen til europeisk statistikk.

- Statistikkinstitusjonens uavhengighet i forhold til politisk og annen ekstern påvirkning av produksjon og formidling av offisiell statistikk, er spesifisert ved lov.
- Den statistiske institusjonens leder har tilstrekkelig høy posisjon i samfunnet til å få tilgang til politiske myndigheter og administrative offentlige etater på høyt nivå. Vedkommende bør ha høyeste faglige kompetanse.
- Lederen for den statistiske institusjonen og lederne for eventuelle andre institusjoner som produserer statistikk, har ansvaret for at europeisk statistikk produseres og formidles på en uavhengig måte.
- Lederen for den statistiske institusjonen og lederne for eventuelle andre institusjoner som produserer statistikk, har eneansvar for beslutninger om statistiske metoder, standarder og prosedyrer og om innholdet i og tidspunktet for publisering av statistikk.
- Programmer for statistisk arbeid publiseres, og periodiske rapporter beskriver fremdriften.
- Publisering av statistikk er klart atskilt fra og publiseres atskilt fra politiske ytringer.
- Den statistiske institusjonen kommenterer statistiske spørsmål ved behov, innbefattet kritikk og misbruk av offisiell statistikk.

Prinsipp 2: Mandat for datainnsamling

Statistiske institusjoner skal ha et klart lovbestemt mandat til å samle inn informasjon til bruk i statistikkproduksjonen. Offentlig administrasjon, bedrifter og husholdninger og allmennheten generelt, kan forpliktes til å gi tilgang til eller overlevere informasjon til bruk i europeisk statistikk på anmodning fra statistiske institusjoner.

- Mandatet for datainnsamling for produksjon av offisiell statistikk er spesifisert ved lov.
- Nasjonal lovgivning tillater at den statistiske institusjonen bruker administrative registre til statistiske formål.
- Den statistiske institusjonen har lovhjemlet rett til å kreve svar på statistiske undersøkelser.

Prinsipp 3: Tilstrekkelige ressurser

Statistiske institusjoner må ha tilstrekkelige ressurser til å oppfylle kravene til europeisk statistikk.

- Det finnes tilstrekkelige personal-, økonomi- og databehandlingsressurser, både kvantitativt og kvalitativt, til å oppfylle dagens krav til europeisk statistikk.

- Omfanget, informasjonen og kostnadene i forbindelse med europeisk statistikk samsvarer med behovet.
- Det finnes prosedyrer for vurdering og evaluering av behovet for ny europeisk statistikk i forhold til kostnadene.
- Det finnes prosedyrer for evaluering av det løpende behovet for europeisk statistikk, for å undersøke om programmer kan avsluttes eller begrenses for å frigjøre ressurser.

Prinsipp 4: Kvalitetsbevissthet

Alle ESS-medlemmer (se avsnittet "Definisjoner") forplikter seg til å arbeide og samarbeide i henhold til prinsippene som er fastsatt i «Quality declaration of the European statistical system».

- Kvaliteten til produktene overvåkes regelmessig i henhold til kvalitetskriteriene i ESS.
- Det finnes prosesser for kvalitetskontroll av innsamling, produksjon og formidling av statistikk.
- Det finnes prosesser for håndtering av kvalitetsfaktorer, innbefattet kompromisser i forbindelse med kvalitet, og for planlegging av eksisterende og nye undersøkelser.
- Retningslinjene for kvalitet er dokumentert, og personalet har fått god opplæring. Disse retningslinjene er skriftlige og offentlig tilgjengelige.
- Viktige statistiske resultater evalueres regelmessig og grundig, og eksterne eksperter benyttes ved behov.

Prinsipp 5: Konfidensialitet

Personvernet til oppgavegiverne, konfidensialiteten i forbindelse med informasjonen som gis, og at informasjonen kun benyttes til statistiske formål, må være absolutt garantert.

- Statistisk konfidensialitet er garantert ved lov.
- Den statistiske institusjonens personale undertegner konfidensialitetserklæringer ved tilsetningen.
- Strengt straffetiltak settes i verk ved overlagte brudd på statistisk konfidensialitet.
- Det finnes anvisninger og retningslinjer om statistisk konfidensialitet under produksjons- og formidlingsprosessene. Disse retningslinjene er skriftlige og offentlig tilgjengelige.
- Fysiske og teknologiske tiltak benyttes for å ivareta sikkerheten og integriteten til statistiske databaser.
- Strengt regler gjelder for eksterne brukere som får tilgang til statistiske mikrodata for forskningsformål.

Prinsipp 6: Upartiskhet og objektivitet

Statistiske institusjoner skal produsere og formidle europeisk statistikk på et vitenskapelig uavhengig grunnlag og på en objektiv, faglig og klar transparent måte, der alle brukere behandles likt.

- Statistikk utarbeides på et objektivt grunnlag ut fra statistiske hensyn.
- Kilder og statistiske metoder velges på grunnlag av statistiske hensyn.
- Feil som oppdages i publisert statistikk, blir korrigert og publisert så raskt som mulig.
- Informasjon om metoder og prosedyrer som benyttes av den statistiske institusjonen, er offentlig tilgjengelig.
- Publiseringdatoer og -tidspunkter for statistikk annonseres på forhånd.
- Alle brukere har samme tilgang til publisert statistikk samtidig, og eventuell tilgang for eksterne brukere før publisering begrenses, kontrolleres og bekjentgjøres. Dersom informasjonslekkasjer oppstår, bør ordningene for forhåndspublisering revideres for å sikre upartiskhet.

- Publisering av statistikk og uttalelser til media er objektive og upartiske.

Statistiske prosesser

Europeiske og andre internasjonale standarder, retningslinjer og god praksis skal alltid benyttes av de statistiske institusjonene ved organisering, innsamling, produksjon og formidling av offisiell statistikk. Statistikkens pålitelighet styrkes av et godt omdømme med hensyn til administrasjon og effektivitet. Relevante aspekter er: god metodologi, egnede statistiske prosedyrer, rimelige krav til oppgavegiverne og kostnadseffektivitet.

Prinsipp 7: Gode metoder

Gode metoder er en forutsetning for statistikk av høy kvalitet. Dette krever egnede verktøy, gode prosedyrer og fagkunnskap.

- Den generelle metodologiske rammen for den statistiske institusjonen følger europeiske og andre internasjonale standarder og retningslinjer.
- Det finnes prosedyrer som sikrer at den statistiske institusjonen bruker standardbegreper, definisjoner og klassifikasjoner konsekvent i hele organisasjonen.
- Bedrifts- og foretaksregisteret, andre statistikkregistre og grunnlaget for populasjonsundersøkelser evalueres regelmessig og justeres ved behov for å sikre høy kvalitet.
- På detaljnivå er det samsvar mellom nasjonale klassifikasjons- og sektorinndelingssystemer og de samsvarende europeiske systemene.
- De som ansettes har relevant høyere utdanning.
- Personalet deltar på relevante internasjonale kurs og konferanser og samarbeider med kolleger innen statistikk på internasjonalt nivå for å lære mer og øke sin kompetanse.
- Det organiseres samarbeidsprosjekter med forskningsmiljøer for å forbedre metodene, og ekstern evaluering av metodenes kvalitet og effektivitet gjennomføres for om hensiktsmessig for å forbedre verktøyene.

Prinsipp 8: Egnede statistiske prosedyrer

Egnede statistiske prosedyrer for innsamling og evaluering av data er en forutsetning for statistikk av høy kvalitet.

- Dersom europeisk statistikk baseres på administrative data, må definisjonene og begrepene som benyttes til administrative formål være sammenliknbare med statistiske definisjoner.
- Ved statistiske undersøkelser blir skjemaene systematisk testet før datainnsamlingen.
- Undersøkelsenes utforming, utvalgene og vektingen av utvalgene blir grundig vurdert og evaluert samt revidert og oppdatert ved behov.
- Feltarbeid, datainnlasting og koding overvåkes kontinuerlig og revideres ved behov.
- Egnede databehandlingssystemer for redigering og imputering benyttes og revideres eller oppdateres ved behov.
- Ved revisjoner blir etablerte og transparente standardprosedyrer benyttet.

Prinsipp 9: Rimelige krav til oppgavegivere

Oppgavebyrden bør samsvare med brukernes behov og bør ikke være overdreven for oppgavegiverne. Den statistiske institusjonen evaluerer oppgavebyrden og forsøker å begrense denne over tid.

- Omfanget av og kravet fra europeisk statistikk er begrenset til det som er absolutt nødvendig.
- Oppgavebyrden fordeles så jevnt som mulig på undersøkelsespopulasjonen ved hjelp av egnede utvalgsteknikker.

- Informasjon om bedrifter hentes i størst mulig grad fra bedriftenes regnskaper, og elektroniske verktøy benyttes der det er mulig for å forenkle datainnsamlingen.
- Gode estimater og anslag godtas dersom nøyaktig informasjon ikke er lett tilgjengelig.
- Administrative kilder benyttes der det er mulig for å unngå dobbeltforespørsler om informasjon.
- Deling av data innenfor statistiske institusjoner benyttes for å unngå innsamling av samme data flere ganger.

Prinsipp 10: Kostnadseffektivitet

Ressurser må utnyttes effektivt.

- Den statistiske institusjonens bruk av ressurser overvåkes gjennom interne og uavhengige eksterne tiltak.
- Rutinearbeid (for eksempel dataregistrering, koding og validering) er mest mulig automatisert.
- Produktivitetspotensialet innen informasjons- og kommunikasjonsteknologi er optimalisert for innsamling, produksjon og formidling av data.
- Tiltak settes i verk for å utnytte de statistiske mulighetene i administrative registre bedre, slik at kostbare direkte undersøkelser kan unngås.

Statistiske produkter

Tilgjengelig statistikk må oppfylle brukernes behov. Statistikken oppfyller europeiske kvalitetsstandarder samt behovene til europeiske institusjoner, regjeringer, forskningsinstitusjoner, bedrifter og allmennheten generelt. De viktigste faktorene er i hvilken grad statistikken er relevant, nøyaktig og pålitelig, aktuell, sammenhengende, sammenliknbar mellom regioner og land samt lett tilgjengelig for brukerne.

Prinsipp 11: Relevans

Europeisk statistikk må oppfylle behovene til brukerne.

- Det finnes prosesser for konsultasjon med brukere, kontroll av relevans og praktisk nytteverdi av eksisterende statistikk for å oppfylle behov samt å avdekke nye og prioriterte behov.
- Prioriterte behov blir dekket, og dette avspeiles i arbeidet.
- Undersøkelser av brukertilfredshet utføres med jevne mellomrom.

Prinsipp 12: Nøyaktighet og pålitelighet

Europeisk statistikk må avspeile virkeligheten nøyaktig og pålitelig.

- Kildedata, mellomprodukter og statistiske sluttresultater vurderes og valideres.
- Feilkilder i forbindelse med utvalg og andre feil måles og dokumenteres systematisk i henhold til kvalitetskriteriene i ESS.
- Kontroll og analyse av endringer utføres regelmessig og benyttes internt for å kvalitetssikre statistiske prosesser.

Prinsipp 13: Aktualitet og punktlighet

Publiseringen av europeisk statistikk skal være aktuell og punktlig.

- Statistikken oppdateres i henhold til de strengeste europeiske og internasjonale formidlingsstandardene.
- Europeisk statistikk publiseres på et fast tidspunkt hver dag.
- Periodeinndelingen av europeisk statistikk tar hensyn til brukernes behov i størst mulig grad.
- Alle avvik fra publiseringskalenderen bekjentgjøres og forklares på forhånd, og en ny publiseringsdato fastsettes.

- Foreløpige resultater med akseptabel kvalitet kan publiseres hvis dette anses som nyttig.

Prinsipp 14: Sammenheng og sammenliknbarhet

Europeisk statistikk skal være internt konsistent over tid og sammenliknbar mellom regioner og land. Det skal være mulig å kombinere og samordne relaterte data fra ulike kilder.

- Statistikken er internt enhetlig og konsistent (for eksempel med hensyn til matematiske og regnskapsmessige standarder).
- Statistikken er sammenliknbar over en rimelig tidsperiode.
- Statistikken utarbeides på grunnlag av felles standarder for omfang, definisjoner, enheter og klassifikasjoner i ulike undersøkelser og med ulike kilder.
- Statistikk fra forskjellige undersøkelser og kilder sammenliknes og samordnes.
- Internasjonale sammenlikninger av data sikres gjennom regelmessig utveksling mellom europeiske statistiske systemer og andre statistiske systemer. Metodestudier utføres i nært samarbeid med EU-medlemslandene og Eurostat.

Prinsipp 15: Tilgjengelighet og klarhet

Europeisk statistikk skal presenteres klart og lettfattelig, publiseres på en egnet og praktisk måte og gjøres tilgjengelig på en upartisk måte sammen med aktuelle metadata og veiledninger.

- Statistikken presenteres i en form som gjør det enkelt å tolke den og gjøre meningsfulle sammenlikninger.
- Publiseringstjenestene utnytter moderne informasjons- og kommunikasjonsteknologi samt tradisjonelle papirutskrifter ved behov.
- Spesialtilpassede analyser produseres ved behov og gjøres allment tilgjengelig.
- Tilgang til mikrodata kan tillates for forskningsformål. Denne tilgangen er strengt regulert.
- Metadata dokumenteres i henhold til standardiserte metadata-systemer.
- Brukerne informeres om metoden i statistiske prosesser og kvaliteten på statistiske resultater i forhold til kvalitetskriteriene i ESS.

4.3. Definisjoner

«Europeisk statistikk» henviser til EU-statistikk som definert i forordning (EF) nr. 322/97 om EU-statistikk datert 17. februar 1997, og som produseres og formidles av nasjonale statistiske institusjoner og den statistiske institusjonen i EU (Eurostat) i samsvar med paragraf 285(2) i EU-traktaten.

«Statistisk institusjon» på nasjonalt nivå er det nasjonale statistiske instituttet (NSI) samt andre statistiske etater som produserer og formidler europeisk statistikk eller Eurostat på EU-nivå.

Det «europeiske statistiske systemet», kalt ESS i dette dokumentet, er samarbeidsprogrammet som omfatter Eurostat, nasjonale statistiske institutter og andre nasjonale statistiske etater som i hvert enkelt EU-medlemsland er ansvarlig for produksjon og formidling av europeisk statistikk.

Mer informasjon:

E-post: ESTAT-QUALITY@cec.eu.int

<http://europa.eu.int/comm/eurostat/quality>

5. Offisiell statistikk og årsrapporten

De delene av statistikken som utarbeides av Statistikkrådets medlemmer som har størst allmenn interesse, og dermed kan falle inn under begrepet offisiell statistikk, er kort beskrevet i vedlegget til rapporten. Avgrensingen av offisiell statistikk er en prosess. Oversikten gir imidlertid et godt utgangspunkt for en slik avgrensing og kan bidra til å øke kvaliteten av statistikken.

Som grunnlag for beskrivelsene er det brukt en mal som er angitt i boks 4.

Boks 4

Mal for kort presentasjon av institusjonenes statistikk

Hva produseres av statistikk (som har allmenn interesse og bør anses som offisiell)

Hvorfor denne statistikken produseres og for hvem (hovedbrukerne)

Hvordan produseres og formidles statistikken

- Lovgrunnlag/hjemmel
- Samarbeidsrelasjoner med andre produsenter/formidlere (som SSB)
- Produksjonsmetode: Datainnsamling (registre, utvalgsundersøkelse), revisjon, beregninger
- Bruk av standarder for begreper og klassifiseringer
- Formidling: Form (papir, elektronisk, formater), verktøy (som statistikkalender, statistikkbank o.l.), dokumentasjon (f.eks. "om statistikken"), når formidles statistikken, lenker til nettsteder
- Internasjonalt statistiksamarbeid og rapportering (f.eks. til Eurostat)

Hva koster statistikken

- Anslag for ressursbruk og årsverk knyttet til produksjon og formidling av offisiell statistikk
- Finansiering (eventuelle eksterne oppdragsgivere)

Da institusjonene er ulike med hensyn til formål og organisering og også med varierende behov for statistikk, varierer beskrivelsene noe i oppbygging. Men punktene i malen er stort sett dekket, selv om overskrifter og vektlegging av de enkelte punktene varierer noe.

Noen av institusjonene i Statistikkrådet er eiere og forvaltere av viktige administrative registre som brukes til statistikkproduksjon i SSB, mens egen statistikkproduksjon er beskjedent. Dette gjelder Brønnøysundregistrene, Skattedirektoratet og Statens kartverk. Disse har fulgt en egen mal disponert etter de viktigste registrene.

Detaljeringsgraden vil også variere. Omtalen av SSBs statistikk er naturlig nok mest summarisk. For enkelte andre institusjoner er variablene det lages statistikk for, listet i de respektive vedleggene. For å lette oversikten er det gitt et kort sammendrag av de områdene de ulike institusjonenes lager statistikk på, først i vedlegget.

Viktige endringer i 2006 er i flere tilfeller framhevet i beskrivelsene.

Også andre institusjoner enn de som er med i Statistikkrådet produserer statistikk hvor noe kan betegnes som offisiell statistikk. *Oversikten i rapporten er derfor ikke fullstendig med hensyn til slik statistikk*, selv om noen andre institusjoners statistikk er tatt med under beskrivelsen av medlemsinstitusjonene der det er særlig relevant.

Vedlegg: Beskrivelser av statistikkproduksjonen i Statistikkrådets medlemsinstitusjoner

Sammendrag av statistikker produsert utenom SSB

Boks 1 gir et sammendrag av statistikkene som blir produsert i de 18 medlemsinstitusjonene utenom SSB per januar 2007. En kortfattet oversikt over områder som dekkes av SSB er gitt helt til slutt i vedlegget.

Boks 1. Statistikkområder i Statistikkrådets medlemsinstitusjoner utenom SSB, per januar 2007

Brønnøysundregistrene

- Belastningsstatistikk
- Registrerte foretak og konkurser

Fiskeridirektoratet

- Fiskefartøy, fiskere, fiskerettigheter
- Fangststatistikk
- Lønnsomhet for fiskefartøy
- Oppdrett
- Lønnsomhet for oppdrett

Husbanken

- Statlig bostøtte
- Husbankens låne- og tilskuddsordninger

Nasjonalt folkehelseinstitutt

- Dødsårsaker (samarbeid med SSB)
- Fødsler
- Smittsomme sykdommer
- Vaksinasjoner
- Legemidler
- Helseundersøkelser
- Kreft (Kreftregisteret)

NAV

- Arbeidssøkere
- Ledige stillinger
- Statistikk over stønad ved arbeidsledighet
- Statistikk over stønad til personer med sykdom og handikap
- Statistikk for stønad til barnefamilier
- Statistikk over stønad ved alderdom
- Statistikk tilknyttet helsetjenester

NIFU STEP

- Forskning og utvikling (FoU)

NSD

- Høgre utdanning
- Kirkestatistikk
- Pasientombud
- ISSP (International Social Survey Programme)
- ESS (European Social Survey)
- Europaundersøkelser (Eurobarometer)

Politidirektoratet

- Anmeldte lovbrudd
- Påtaleavgjorte saker
- Saker under arbeid/restanser

Post- og teletilsynet

- Ekomstatistikk
- Poststatistikk

Skattedirektoratet

- Skatteoppgjøret

Sosial- og helsedirektoratet

- Matvarer og matforsyning
- Pasientstatistikk
- Spesialisthelsetjenesten
- Rustiltak og klienter (SIRUS)

Statens forurensingstilsyn (SFT)

- Statistikk fra miljøovervåking
- Utslipp og forurensninger (samarbeid med SSB)

Statens kartverk

- Arealstatistikk

Statens landbruksforvaltning

- Hagebruksstatistikk
- Prisstatisikk landbruk
- Landbruksprodukter
- Bestander (antallsstatistikker)
- Tilskudd og kvoter i landbruket

Statens vegvesen

- Kjøretøy, førerkort og ferjestatistikk
- Trafikk- og fartsindeks

Utdanningsdirektoratet

- Søkere og inntak til videregående skoler
- Lærlinger
- Karakterer
- Elevtall på skolefag
- Grunnskolestatistikk (samarbeid med SSB)

Utlendingsdirektoratet (UDI)

- Søknader og vedtak på utlendingsfeltet
- Søkere og referanser

Web-adresser for Statistikkrådets medlemmer

Boks 2 gir en oversikt over web-adressene til de 18 medlemsinstitusjonene i Statistikkrådet per januar 2007. Disse vil være utgangspunktet for å finne statistikk. Web-adresser til spesielle sider med statistikk eller noen andre institusjoner som det er vist til i omtalen, er også tatt med.

Boks 2. Web-adresser for Statistikkrådets medlemmer

Brønnøysundregistrene www.brreg.no	Skattedirektoratet www.skatteetaten.no
Fiskeridirektoratet www.fiskeridir.no	Sosial- og helsedirektoratet www.shdir.no www.npr.no
Husbanken www.husbanken.no	www.samdata.sintef.no www.sirus.no
Nasjonalt folkehelseinstitutt www.fhi.no www.norgesghelsa.no www.uib.no.mfr www.msis.no www.legemiddelforbruk.no www.kreftregisteret.no	Statens forurensningstilsyn www.sft.no www.miljostatus.no
NAV www.nav.no	Statens kartverk www.statkart.no www.eiendomsinfo.no
NIFU STEP www.nifustep.no	Statens landbruksforvaltning www.slf.dep.no
NSD www.uib.no/nsd www.issp.org www.europeansocialsurvey.org	Statens vegvesen www.vegvesen.no
Politidirektoratet www.politiet.no	Statistisk sentralbyrå www.ssb.no
Post- og teletilsynet www.npt.no	Utdanningsdirektoratet www.udir.no
	Utlendingsdirektoratet www.udi.no

Oversikt over Statistikkrådet med møtereferater ligger for øvrig på www.ssb.no/omssb/sr/

Brønnøysundregistrene

Brønnøysundregistrenes produksjon av statistikk for eksternt bruk fremgår nedenfor ved beskrivelsen av viktige registre. Det produseres også andre typer statistikk som gjøres tilgjengelig for brukerne ved forespørsel.

OPPGAVEREGISTERET

Hva produseres av statistikk?

Oppgaveregisteret produserer belastningsstatistikk for statlige oppgaveplikter.

Hvorfor og for hvem produseres statistikken?

Statistikken produseres for å vise hvordan belastningsnivået for statlige oppgaveplikter utvikler seg over tid, det vil si effekten av nye oppgaveplikter og av samordnings- og forenklingstiltak. Det er knyttet politiske målsettinger til denne effektmålingen, og de samme målsettingene gjelder for Brønnøysundregistrene (samordningseffekten skal tilsvare 60 nettoårsverk hvert år fra 2005 til 2009).

Hvordan produseres og formidles statistikken?

Statistikken baserer seg på opplysninger som er innsamlet fra etatene med hjemmel i forskrift til lov om Oppgaveregisteret, § 16: beregnet tidsforbruk for skjemautfylling (manuelt og elektronisk), antall avgivere og frekvens.

Statistikken formidles via Brønnøysundregistrenes nettsider:

www3.brreg.no/oppslag/oppgaveregisteret/belastningsstatistikk.jsp

I tillegg produseres halvårlige rapporter til Nærings- og handelsdepartementet, med nærmere beskrivelse av de enkelte tiltakene. Nettsiden oppdateres hvert halvår.

Samarbeidsrelasjoner med andre produsenter

Det eksisterer per i dag ikke noe slikt samarbeid.

Samarbeid med andre institusjoner om register/datainnsamling

Det eksisterer per i dag ikke noe slikt samarbeid.

FORETAKSREGISTERET

Hva produseres av statistikk?

Årsstatistikk:

nyregistrerte foretak de 2 siste årene og bestand per 31.12.siste året
registrerte foretak fordelt på foretakstyper. Prosent de 2 siste årene.
nyregistreringer og slettinger i Foretaksregisteret fordelt på fylker.
foretak oversendt skifteretten de 5 siste årene.

I tillegg får kunder og andre statistikk på forespørsel per epost eller brev.

Hvorfor denne statistikken produseres og for hvem

Hovedbrukerne:

Månedstatistikk formidles til avdelingsdirektør, seksjonsleder, forværelset, STAB og gruppelederne ved FR og økonomiavdelingen – EXIE portalen.

Årsstatistikk formidles til informasjonsavdelingen, fordi den skal inn i årsmeldingen samt diverse pressemeldinger.

Hvordan produseres og formidles statistikken?

Eget statistikk-program som henter data fra saksbehandlingssystemet. Programmet kjøres en gang per år, eller etter behov. Årsstatistikken formidles til informasjonsavdelingen ved Brønnøysundregistrene i januar påfølgende år.

Samarbeidsrelasjoner med andre produsenter om formidling av statistikk på institusjonens fagområde

SSB har full tilgang til Foretaksregisterets database og benytter datafangsten i ulike statistikksammenhenger.

Samarbeid med andre institusjoner om register/datainnsamling

Datautvekslingsrutiner mellom institusjonene

Foretaksregisteret er et tilknyttet Enhetsregisteret og er dermed med i registersamarbeidet med de tilknyttede registre. Disse er SSBs Bedrifts- og foretaksregisteret, Skattedirektoratets register over etterskuddspliktige skatteyttere, Merverdiavgiftsmanntallet, Stiftelsesregisteret og arbeidsgiverdelen av Arbeidsgiver-/Arbeidstakerregisteret.

Opplysninger fra databasen formidles elektronisk til de største tilknyttede registrene. Dette gjøres ved egne program som eksporterer endringer elektronisk via batch. Likeledes importeres utplukk fra de tilknyttede registre inn i Foretaksregisteret database via bath-input. Egne rutiner for dette finnes.

De enkelte registre

SSBs Bedrifts- og foretaksregisteret
Skattedirektoratets register over etterskuddspliktige skatteyttere
Merverdiavgiftsmanntallet
Stiftelsesregisteret
Arbeidsgiverdelen av Arbeidsgiver-/Arbeidstakerregisteret

RESERVASJONSREGISTERET

Hva produseres av statistikk?

Daglig statistikk:

Statistikken viser antall reservasjoner fordelt fylkesvis.

I tillegg kan det bestilles andre tilpassede statistikker per telefon eller e-post. Disse statistikkene kan være relevante for journalister, organisasjoner, departementer eller lignende.

Hvorfor denne statistikken produseres og for hvem

Hovedbrukerne:

Alle som har interesse av å vite hvor stor del av populasjonen som er reservert mot telefonsalg og adressert reklame.

Hvordan produseres og formidles statistikken?

Hentes fra Reservasjonsregisteret hver natt og legges på www.brreg.no.

Samarbeidsrelasjoner med andre produsenter om formidling av statistikk på institusjonens fagområde

Formidles som e-post kun til relevante personer internt på opplysningsavdelingen. Andre ser den på nettsidene våre.

Samarbeid med andre institusjoner om register/datainnsamling

Nei.

KONKURSREGISTERET

Hva produseres av statistikk?

Institusjonens statistikk

Årsstatistikk:

Konkurser og tvangsavviklinger gruppert på fylkesnivå.

Konkurskarantener gruppert på fylkesnivå.

Endring i prosent fra året før for ovennevnte kategorier.

Konkurser og tvangsavviklinger gruppert på bransjer.

I tillegg får kunder og andre statistikk på forespørsel per e-post eller brev.

Hvorfor denne statistikken produseres og for hvem

Hovedbrukerne:

Månedstatistikk formidles til avdelingsdirektør, seksjonsleder ved løsoereavdelingen, opplysningsavdelingen og økonomiavdelingen – EXIE portalen.

Årsstatistikk formidles til informasjonsavdelingen fordi den skal inn i årsmeldingen. Det samme gjelder diverse pressemeldinger.

Hvordan produseres og formidles statistikken?

Eget statistikk-program som henter data fra saksbehandlingssystemet. Programmet kjøres en gang per måned.

Årsstatistikken formidles til informasjonsavdelingen ved Brønnøysundregistrene i januar påfølgende år.

Samarbeidsrelasjoner med andre produsenter om formidling av statistikk på institusjonens fagområde

SSB og Opplysningsavdelingen får tilsendt statistikkinformasjon på fil og benytter datafangsten i ulike statistikksammenhenger.

Samarbeid med andre institusjoner om register/datainnsamling

Datautvekslingsrutiner mellom institusjonene

Det oversendes statistikk til SSB og opplysningsavdelingen hver måned.

Fiskeridirektoratet

Hva produseres av statistikk?

Statistisk informasjon om fiskefartøy, fiskere og fisketillatelser

Fangststatistikk over all fiske og fangst i sjøen tatt av norskregistrerte fiskefartøy samt fangst av utenlandske fartøy som er landet i Norge

Lønnsomhetsundersøkelse for "helårsdrevne" fiskefartøy i størrelsen åtte meter og over

Statistikk for akvakulturproduksjon av matfisk og settefisk (laks og ørret), andre fiskearter enn laks og ørret samt skalldyr

Lønnsomhetsundersøkelser for matfisk- og settefiskproduksjon av laks og ørret

Formål og brukere

Formål:

Skaffe til veie de opplysninger som er nødvendige for å sikre en bærekraftig forvaltning av de levende marine ressurser gjennom ressurskontroll, kvotekontroll og en optimal fiskeri- og akvakulturstatistikk

Danne grunnlag for utredningsarbeid i forbindelse med reguleringer i fiske, strategianalyser, analyser av strukturen i fiskeflåten og utredninger av næringsøkonomiske konsekvenser av forvaltningstiltak i akvakulturnæringen

Viktige brukere:

Fiskeriforvaltningen

Fiskeriforskningsmiljøet både nasjonalt (Havforskningsinstituttet) og internasjonalt (ICES)

Næringsorganisasjoner

Universitet og høyskoler

Forskningsinstitusjoner

Private næringsaktører, media mv.

Produksjon av statistikken

Lovgrunnlag/hjemmel:

Fiskefartøy, fiskere, fisketillatelser: lov av 26. mars 1999 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven), lov av 28. juni 1957 om pensjonstrygd for fiskere § 4, jfr. Fiskeridepartementets forskrift av 26. september 1983 om føring av manntall for fiskere, fangstmenn m.v.

Fangststatistikk: lov av 3. juni 1983 om saltvannsfiske mv. (saltvannsfiskeoven), lov av 14. desember 1951 om omsetning av råfisk (råfiskloven), forskrift om opplysningsplikt ved landing og omsetning av fisk av 22. januar 2003, forskrift om oppgaveplikt for fiske- og fangstfartøy av 26. juli 1993.

Lønnsomhetsundersøkelse for fiskefartøy: lov av 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 9, jfr.

Fiskeridepartementets forskrift av 26. juli 1993 nr. 772 om oppgaveplikt for fiske- og fangstfartøy § 9.

Samarbeidsrelasjoner med andre produsenter/formidlere:

Fiskeridirektoratet samarbeider med Statistisk sentralbyrå når det gjelder formidling av deler av statistikken. En har også hatt et samarbeid med SSB når det gjelder utvikling av metode i lønnsomhetsundersøkelse for fiskeflåten.

Produksjonsmetode:

Fiskefartøy, fiskere, fisketillatelser: Informasjonen hentes fra Fiskeridirektoratets Merke- og deltakerregister, Landings- og sluttседdelregister samt Manntallregister.

Fangststatistikk: Ved landing/salg blir det fylt ut en landings-seddell/sluttседdel som inneholder de sentrale opplysninger ved landingen. Etter råfiskloven er det videre krav om at råfisk i første hånd skal omsettes gjennom eller med godkjenning av en salgsorganisasjon. Salgslagene leverer disse opplysningene videre til Fiskeridirektoratet i elektronisk form, og det er disse dokumentene som danner hovedgrunnlaget for statistikken. I tillegg samler Fiskeridirektoratet også inn fangst-dagbøker for fartøy over 21 meter som driver trålfiske etter torsk og torsk-artet fisk og reker.

Lønnsomhetsundersøkelse for fiskeflåten: Undersøkelsen bygger på utvalgsplan (PMS-allokering) og estimeringsmetode utarbeidet av SSB. I tillegg til informasjon innhentet fra den enkelte fartøyeier, blir informasjon fra Fiskeridirektoratets merke- og deltakerregister samt landings- og sluttседdelregister benyttet i arbeidet med undersøkelsen.

Statistikk for akvakultur: Statistikk for akvakultur er totalundersøkelser som henvender seg til alle som har tillatelse til å drive akvakultur. I tillegg til informasjon innhentet fra det enkelte selskap, inngår også opplysninger hentet fra Fiskeridirektoratets akvakulturregister.

Lønnsomhetsundersøkelser for akvakultur: Undersøkelsene bygger på informasjon fra et utvalg av selskaper samt informasjon hentet fra Fiskeridirektoratets akvakulturregister og statistikk for akvakultur.

Bruk av standarder:

Fangststatistikk: NS9400 gir føringer på termer og koder som skal brukes i utfylling og oversendingen av landingsseddel/sluttseddel.

Formidling:

Statistikken formidles både gjennom trykte publikasjoner og via Internett (www.fiskeridir.no). I tillegg til selve publikasjonene vil lengre tidsserier i regneark være tilgjengelig på Internett. Beskrivelse av metoder, kilder og definisjoner vil være inkludert i publikasjonene. Spesielt tilrettelagte oversikter er videre tilgjengelig per forespørsel til Fiskeridirektoratet. I tillegg presenteres deler av statistikken av SSB i serien Norges offisielle statistikk.

Fiskeridirektoratet praktiserer et generelt prinsipp om at foreløpige tall frigis løpende på forespørsel så snart grunnlagsmaterialet antas tilstrekkelig.

Statistikk over fiskefartøy, fiskere og fisketillatelser publiseres i april hvert år. Tidsserier er tilgjengelig tilbake til 1971.

Fangststatistikken produseres løpende og foreløpig statistikk publiseres løpende både på uke, måneds og årsbasis. Ferdig kvalitetssikrede data oversendes SSB innen oktober påfølgende år, og ferdig kvalitetssikret statistikk publiseres da av SSB. Tidsserier er tilgjengelig tilbake til 1977.

Lønnsomhetsundersøkelsen for fiskeflåten publiseres i november/desember hvert år. Statistikken omhandler informasjon for foregående år. Tidsserier er tilgjengelig tilbake til 1971.

Foreløpig statistikk for akvakultur publiseres i juni hvert år. Endelig statistikk publiseres av SSB. Tidsserier er tilgjengelig tilbake til 1971.

Lønnsomhetsundersøkelsene for akvakultur publiseres i oktober/november hvert år. Statistikken omhandler informasjon for foregående år. Tidsserier er tilgjengelig tilbake til 1985.

Internasjonalt statistiksamarbeid og rapportering:

Fiskeridirektoratets statistiske materiale brukes for å oppfylle Norges internasjonale forpliktelser på rapportering til en rekke internasjonale organisasjoner som FAO, Eurostat, ICES, OECD, NAFO, NEAFC, CCAMLR og ICCAT. I tillegg har Norge inngått kontrollavtaler for blant annet gjensidig utveksling av fangstdata med en rekke land. Norge er også representert på møter i Eurostats arbeidsgruppe for fiskeristatistikk og har videre samarbeid med de andre nordiske landene.

Hva koster statistikken?

I Fiskeridirektoratet utføres det anslagsvis ni årsverk på statistikkproduksjon.

Husbanken

Husbanken skal gjennomføre den statlige bolig- og bygningspolitikken og er det sentrale organet Regjeringen har for å nå de boligpolitiske målene:

Legge til rette for et godt fungerende boligmarked og en effektiv byggeprosess.

Skaffe boliger til vanskeligstilte på boligmarkedet.

Fremme bærekraftig kvalitet, sikkerhet og god estetikk i det bygde miljø.

Flere universelt utformede boliger og bygninger.

Statistikk som blir produsert

Husbankstatistikken gir en oversikt over bruken av de statlige boligpolitiske virkemidlene som er underlagt Kommunal- og regionaldepartementet (KRD):

Bostøtte

Boligtilskudd

Kompetansetilskudd

Grunnlån

Startlån

I tillegg blir det produsert statistikk for ordninger som Husbanken administrerer for andre departementer:

Lån til barnehager

Lån til omsorgsboliger og sykehjemsplasser i utlandet

Tilskudd til studentboliger

Rentekompensasjon til skoleanlegg og kirkebygg

Formål og brukere

Rapportering på måloppnåelse til KRD og andre berørte departementer

Grunnlag for analyser og evaluering av de boligpolitiske virkemidlene

Grunnlag for planlegging i kommunene og statlige etater, hos private utbyggere av boliger og internt i Husbanken.

Samarbeid med Statistisk sentralbyrå (SSB) innenfor områdene bolig- og byggestatistikk, boligmarkedsstatistikk og leveårsstatistikk

Rapportering av boligstatistikk til KOSTRA på vegne av kommunene

Formidling av data til forskningsmiljøer og andre eksterne brukere

Produksjon og formidling av statistikken

Lovgrunnlag/hjemmel

Husbankens virksomhet er hjemlet i Lov om Den Norske Stats Husbank. Banken skal rapportere om virksomheten til Kommunal- og regionaldepartementet i henhold til instruks og det årlige tildelingsbrevet.

Samarbeid

Husbanken samarbeider med SSB, Statens kartverk og Statens bygningstekniske etat i ulike prosjekter og fora som jobber med utvikling og kvalitetssikring av de boligrelaterte opplysningene i GAB-registeret og det nye matrikkelsystemet, spesielt med sikte på å inkludere data for tilgjengelighet og miljøkvaliteter ved boligene.

SSB, NOVA, Byggforsk og Husbanken har i samarbeid etablert en registerdatabase for bruk i forskning om vanskeligstilte på boligmarkedet som ble ferdigstilt i 2006. Databasen kombinerer inntekts-, husstands- og boligopplysninger fra eksisterende registre og vil bli administrert av SSB som en del av tjenesten om levering av data til forskning.

SSB, KRD og Husbanken har samarbeidet om gjennomføringen av to undersøkelser av forholdene på det norske leiemarkedet i 2005 og 2006. Leiemarkedsundersøkelsen 2006 skal ligge til grunn for etableringen av en ny husleieindeks driftet av SSB.

SSB og Husbanken samarbeider om en halvårlig prisindeks for nye flerbolighus, som i sin helhet er basert på grunnlagsdata fra Husbanken. Reviderte tall for perioden 1. halvår 2000 – 1. halvår 2006 ble publisert i november 2006.

Husbanken har utviklet BOKART, et elektronisk system for kartlegging av vanskeligstilte på boligmarkedet i kommunene. Husbanken rapporterer data om vanskeligstilte på boligmarkedet (skjema 13) til KOSTRA på vegne av alle kommuner som har tatt i bruk BOKART. Ved utgangen av 2006 har 72 kommuner bestilt dette kartleggingssystemet.

Husbanken leverer også grunnlagsdata for den kommunale bruken av de statlige boligøkonomiske virkemidlene til KOSTRA.

Produksjonsmetode

Statistikken er basert på uttrekk fra Husbankens elektroniske saksbehandlingssystemer og STARTSAK, et elektronisk rapporteringssystem for kommunenes bruk av startlån og boligtilskudd. Det er lagt opp til omfattende maskinelle kontroller av grunnlagsdataene. Observasjoner som slår ut på en eller flere av de maskinelle kontrollene, blir sjekket og korrigert manuelt. Husbanken er i fortløpende kontakt med SSB og ulike forskningsmiljøer om utvikling og bruk av statistikken og grunnlagsdataene.

Bruk av standarder

Husbanken produserer detaljert statistikk på kommune- og fylkesnivå. Kjennetegn ved boligen, som areal, hustype og kostnader, følger så langt det er mulig tilsvarende definisjoner i Norsk Standard og GAB-registeret. De mest relevante standardene er NS 3453 Spesifikasjon av kostnader i byggeprosjekt og NS 3940 Areal- og volumberegning av bygninger.

Formidling

Husbankstatistikken formidles hovedsakelig på www.husbanken.no, som også har en oversikt over sentrale definisjoner og andre metaddata.

Husbanken har utviklet nettapplikasjoner som gir tall for de viktigste låne- og tilskuddsordningene ned på kommunenivå. I 2006 startet utviklingen av en ny nettløsning for Husbankens statistikkpublisering som blant annet vil gi brukerne tilgang til en mer omfattende statistikkbank. Omleggingen av nettsidene vil bli ferdigstilt i 2007.

Månedstatistikken, som publiseres i pdf-format 20 dager etter statistikkmånedens utløp, sammenlikner foreløpige hovedtall for de fleste låne- og tilskuddsordningene med tilsvarende måned året før.

Kvartalsrapporten publiseres i pdf-format cirka to måneder etter kvartalets utløp og gir en mer detaljert oversikt over utviklingen for låne- og tilskuddsordningene innenfor rammene av de boligpolitiske målene.

Internasjonalt statistiksamarbeid og rapportering

Husbanken har innledet et samarbeid med Boverket i Sverige om utvikling av relevante prognoser for boligmarkedet. Husbanken deltar jevnlig på seminarer om nordisk samarbeid innenfor bolig-, bygg- og boforholdsstatistikk, med deltakere fra offentlige myndigheter, statistikkprodusenter og brukere av boligstatistikk i de nordiske landene. Husbanken deltar også i relevante europeiske fora for boligpolitiske spørsmål.

Kostnader

Husbanken bruker 4 – 5 årsverk til statistikkproduksjon. Arbeidet blir i sin helhet finansiert over statsbudsjettet gjennom rammetildelingen fra Kommunal- og regionaldepartementet.

Nasjonalt folkehelseinstitutt

Statistikk som blir produsert

Dødsårsaksregisteret gir dødsårsaksstatistikk, som produseres i samarbeid med SSB.

Medisinsk fødselsregister (MFR) produserer statistikk over fødsler relatert til mors alder, svangerskapslengde med mer. Videre produseres statistikk over sykdom i svangerskapet, medfødte misdannelser, dødfødsler, spedbarnsdødelighet og andre perinatale forhold. Det rapporteres også om svangerskapsavbrudd etter tolvte. svangerskapsuke og svangerskap etter utført "kunstig befruktning" (IVF/ICSI).

Meldesystemet for infeksjonssykdommer (MSIS) produserer statistikk om en lang rekke smittsomme sykdommer, herunder tuberkulose og seksuelt overførbare sykdommer.

System for vaksinasjonskontroll (SYSVAK) produserer statistikk over vaksiner gitt til barn under 18 år. Dette gjelder vaksiner som er gitt mot følgende sykdommer: Difteri, kikhoste, kuma, meslinger, poliomyelitt, røde hunder, systemisk Haemophilus influenzae-sykdom, tetanus (stivkrampe), tuberkulose (BCG-vaksine).

Reseptbasert legemiddelregister produserer statistikk over salg av reseptpliktige legemidler til pasienter fordelt på alder, kjønn og bosted og til institusjon fordelt geografisk. Statistikken er basert på opplysninger fra alle resepter og rekvisisjoner som ekspederes fra norske apotek.

Legemiddelstatistikk produseres også i form av grossiststatistikk, som omfatter salg av alle legemidler fra grossist til apotek og sykehus.

Folkehelseinstituttet produserer også statistikk fra store befolkningsundersøkelser. Dette gjelder helseundersøkelser i mange av landets fylker, men gir ikke landsrepresentative data. Statistikken omfatter data om selvrapportert helse og sykdom, vekt, høyde, lipidverdier i blod, blodtrykk med mer.

Annen viktig helsestatistikk (utenom Folkehelseinstituttet)

Institutt for populasjonsbasert kreftforskning har databehandlingsansvar for Kreftregisteret (organisert som en egen organisasjonsenhet under Helse Sør RHF). Det produseres statistikk for om lag 25 kreftformer, herunder forekomst, hyppighet og overlevelse.

Formål og brukere

Folkehelseinstituttet har som overordnet mål å bidra til å bedre befolkningens helsetilstand, først og fremst ved å fremskaffe kunnskap og gi råd og tjenester som gjør det mulig å forebygge sykdom og helseskade. Produksjon av helsestatistikk har som formål å skaffe et godt grunnlag for overvåking av helsetilstanden i Norge.

Statistikken skal legge grunnlaget for å beskrive forekomsten av smittsomme og kroniske sykdommer over tid og etter geografiske og demografiske forhold.

Viktigste brukere er beslutningstakere i helseforvaltningen, helsepersonell, forskere og andre som trenger helsestatistikk i sitt arbeid for å bedre folkehelsen. Allmennheten (herunder media) er også viktige brukergrupper.

Produksjon av statistikken

Lovgrunnlag/hjemmel

Helseregisterloven § 8 dekker de sentrale helseregistrene, med følgende forskrifter:

Dødsårsaksforskriften av 21. desember 2001 nr. 1476

Kreftregisterforskriften av 21. desember 2001 nr. 1477

Medisinsk fødselsregisterforskriften av 21. desember 2001 nr. 1483

Meldingssystem for smittsomme sykdommer (MSIS) og Det sentrale tuberkuloseregisteret er hjemlet i forskrift av 20. juni 2003 nr. 740

SYSVAK-registerforskriften av 20. juni 2003 nr. 739

Reseptregisterforskriften av 17. oktober 2003 nr. 1246

Kreftregisterforskriften (av 21. desember 2001) gir grunnlag for innsamling og behandling av helseopplysninger i Kreftregisteret.

Store befolkningsundersøkelser som gir tilgang til statistikk fra helseundersøkelsene har egne konsesjoner fra Datatilsynet.

Samarbeid

Dødsårsaksstatistikk og statistikk over selvbestemte og nemndbehandlede svangerskapsavbrudd er basert på et samarbeid med SSB.

Produksjonsmetode og standarder

Innsending av data til de sentrale helseregistre er lovpålagt fra helsepersonell, helsestasjoner, medisinske laboratorier med flere avhengig av hvilke data det gjelder. Opplysninger leveres på fastsatt skjema, i hovedsak på papir, men mange av systemene er nå under omlegging for elektroniske meldinger. Det benyttes nasjonale eller internasjonale kodeverk og klassifikasjoner. For dødsårsaker og sykdommer benyttes ICD-10 og for legemidler benyttes ATC-klassifikasjonssystemet.

Internasjonal rapportering

Data rapporteres til NOMESKO (Nordisk medisinalstatistisk komité), WHO, Eurostat og OECD.

Formidling

Dødsårsaker. Statistikk produseres årlig fra SSB, i hovedsak i Statistikkbanken. Produsert første gang i 1926, men databasen inneholder nå persondata fra 1951. Data er tilgjengelige på en egen nettportal. Statistikkbanken hos SSB har også mye data om dødsårsaker.

Reproduktiv helse. Medisinsk fødselsregister publiserer årlige rapporter, både elektronisk og på papir (www.uib.no/mfr). Produsert første gang i 1967.

Smittsomme sykdommer. Statistikken produseres fortløpende, og blir hver uke utgitt i MSIS-rapport, både i papirform og på Internett (finnes på www.msis.no). Produsert første gang i 1977, men tuberkulosestatistikk fra 1962. Det lages også spesialrapporter og pressemeldinger ved oppdagelser som har særlig stor samfunnsinteresse.

Vaksinasjon av barn. Statistikken publiseres årlig på Internett (www.fhi.no/tema/vaksine/dekning) og ligger også i KOSTRA (Kommune-Stat-Rapportering) på sidene til Statistisk sentralbyrå (www.ssb.no/kostra). Produsert første gang i 1998.

Legemidler. Legemiddelforbruket i Norge blir utgitt årlig i bokform og på Internett (www.legemiddelforbruk.no). Reseptbasert legemiddelregister startet registreringen fra 1. januar 2004. Datagrunnlaget sendes månedlig inn fra apoteker. Registeret har egen portal under Folkehelseinstituttets sider, med lenker til aktuell statistikk.

Statistikkalendarer: I løpet av 2007 vil Folkehelseinstituttet opprette en nettportal med lenker til oppdatert statistikk, slik at det blir lettere å finne nye data på alle områder.

Statistikken formidles, i tillegg til det som er nevnt ovenfor, som spesielle temarapporter og faktaark som i hovedsak legges ut på Internett. Folkehelseinstituttet har også utarbeidet et presentasjonsverktøy for helsestatistikk: *Norges helse* (www.norges helse.no). Norges helse på nett inneholder aggregerte data fra mange ulike datakilder, fordelt på ulike dimensjoner (i hovedsak: kjønn, alder, geografi).

Kostnader

Det er svært vanskelig å anslå ressursbruken til statistikk, da denne er avhengig av hvordan man beregner infrastruktur og generelle driftskostnader. I anslaget nedenfor er den delen av statistikken som produseres av SSB ikke tatt med.

Estimat for total kostnad for offisiell statistikk (inkludert lønn) ved Nasjonalt folkehelseinstitutt: 25 millioner kroner.

Antall årsverk: 26.

Finansieringen er over statsbudsjettet, Helse- og omsorgsdepartementet.

NAV

Den nye Arbeids- og velferdsforvaltningen ble etablert 1. juli 2006 og har ansvar for tjenester og forvatningsoppgavene som tidligere lå hos Aetat og Trygdeetaten. Dette omfatter virkemidler for å sikre et inkluderende samfunn, et velfungerende arbeidsmarked og inntektssikring ved fødsel, alderdom, aleneomsorg, sykdom/uførhet med videre.

Statistikk som produseres i NAV

- Arbeidsmarked
  - Registrerte arbeidsledige
  - Ordinære tiltaksdeltakere
  - Delvis ledige
  - Ledige stillinger
  - Utdanning og arbeidsmarkedet
  - Sluttårsaker
  - Ytelser til arbeidssøkere
- Jobb og helse
  - Sykefravær
  - Sykepenger
  - Rehabilitering
  - Yrkeshemmede
  - Uføreytelser (tidsbegrenset uførestønad)
- Pensjon
  - Uføreytelser (uførepensjon)
  - Alderspensjon
  - Ytelser til gjenlevende
  - Avtalefestet pensjon
- Helsetjenester
  - Grunnstønad
  - Hjelpestønad
  - Frikort
  - Fastlegeordningen
  - Legeoppgjør
  - Offentlige poliklinikker
  - Private laboratorier
  - Privat radiologi
  - Legemidler
  - Regnskap helserefusjoner
- Hjelpemidler
- Famile og omsorg
  - Barnebidrag
  - Fødsels- og adopsjonspenger
  - Stønad til eneforsørgere
  - Kontantstøtte
- Regnskap folketrygden

Formål og brukere

NAV statistikkproduksjon har som formål å belyse utviklingen i arbeidsmarkedet og folketrygdens ordninger. I tillegg produseres styringsdata som grunnlag for oppfølging av NAVs virksomhet.

Brukere utenfor NAV er Stortinget og lokale politikere, departement, offentlige etater, forskningsinstitusjoner, næringsorganisasjoner og partene i arbeidslivet, internasjonale organisasjoner, media og allmennheten.

Produksjon og formidling

Lovgrunnlag/hjemmel

- Lov om arbeids- og velferdsforvaltningen
- Lov om arbeidsmarkedstjenester
- Lov om folketrygd
- Lov om bidragsforskott

Lov om helseregistre og behandling av helseopplysninger
 Lov om yrkesskadetrygd
 Lov om pensjonstrygd for fiskere
 Lov om pensjonstrygd for skogsarbeidere
 Lov om pensjonstrygd for sjømenn
 Lov om avtafestet pensjon for offentlige tjenestemenn m. fl.
 Lov om helseforetak m.m.
 Lov om spesialisthelsetjenesten m.m.
 Lov om helsetjenesten i kommunene
 Lov om legemidler m.v.
 Lov om barn og foreldre
 Lov om barnetrygd
 Lov om kontantstøtte til småbarnsforeldre
 Lov om krigspensjonering for militærpersonell
 Lov om krigspensjonering for hjemmestyrkepersonell og sivilpersoner
 Lov om innkreving av underholdningsbidrag

Samarbeidsrelasjoner med andre produsenter/formidlere

Statistisk sentralbyrå (SSB) samarbeidet med tidligere Aetat og Rikstrygdeverket om produksjonen av arbeidsmarkedsstatistikk og sykefraværstatistikk. Samarbeidet og data-/statistikkleveransene blir videreført etter tidligere avtaler. I løpet av 2007 vil det bli etablert ny rammeavtale mellom NAV og SSB.

Produksjonsmetode

NAVs statistikk baseres på etatens saksbehandlingssystemer og registre. I tillegg foretas spørreundersøkelser knyttet til gjennomføring av analyseprosjekter i etatens regi.

NAV utvikler for tiden et eget datavarehus for den nye etaten. Her vil bearbeiding og løpende publisering av statistikk i større grad skje gjennom bruk av visningsverktøy for både interne og eksterne brukergrupper.

NAV gjennomfører årlig en undersøkelse av næringslivets og offentlige etaters behov for ulike typer arbeidskraft det nærmeste året. Undersøkelsen, som omfatter et utvalg på om lag 20 000 bedrifter, avdekker også omfanget av stillinger som ikke er besatt som følge av rekrutteringsproblemer. Dataene innhentes postalt eller i noen tilfeller ved bedriftsbesøk.

Standarder for begreper og klassifiseringer

NAV benytter gjeldende standarder i sine statistikkpublikasjoner.

Statistikk over arbeidssøkere og stønadsmottakere inndeles blant annet etter alder, kjønn, varighetsperioder og geografi. Yrkesopplysningene baserer seg på Standard Yrkesgruppering (STYRK). For diagnoseklassifiseringer i helsestatistikken brukes standardene ICPC og ICD10. Resultatene fra den årlige bedriftsundersøkelsen grupperes etter geografi, yrke (STYRK) og næring (NACE).

Offentliggjøring og formidling av statistikken

Statistikken publiseres på NAVs nettsted (nav.no) etter en publiseringskalender som legges ut på forhånd hvert halvår. I innledningen til publikasjonene ligger dokumentasjon og forklaringer til tallene.

Arbeidssøker- og stillingsstatistikken blir offentliggjort ved utgangen av hver måned.

Sykefraværstatistikk og trygdestatistikk publiseres kvartalsvis.

Bedriftsundersøkelsen publiseres en gang i året.

Statistikken anvendes i etatens faste publikasjoner som Arbeid, velferd og samfunn (én gang i året), Rapport om arbeidsmarkedet (2–4 ganger i året) og Statistikknotat for sykefravær (kvartalsvis).

Internasjonalt statistiksamarbeid og rapportering

NAV samarbeider med flere internasjonale organisasjoner om tilrettelegging av statistikk.

Eurostat: Samarbeid om europeisk statistikk over deltakere i arbeidsmarkedstiltak (LMP-databasen).

OECD: tiltaksstatistikk.

EU-kommisjonen og ILO: statistikk over arbeidssøkere og ledige stillinger.

NOSOSCO (Nordic Social-Statistical Committee): statistikk om helse, familie og pensjon.

Kostnader***Ressursbruk/årsverk:***

Det benyttes rundt 30 årsverk på statistikkproduksjon i direktoratet. Dette omfatter utviklingsarbeid og oppdatering av datavarehus, statistikkpublikasjoner samt service til eksterne og interne brukere. Ca. halvparten av disse ressursene benyttes til utvikling og produksjon av interne styringsdata.

I tillegg til personalressursene kommer utgifter til drifting og utvikling datavarehuset.

Finansiering

Arbeidet finansieres hovedsakelig gjennom rammetildelingen fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet.

NIFU STEP (Studier av innovasjon, forskning og utdanning)

Statistikk som blir produsert

NIFU STEP har ansvar for innhenting av data, ajourføring, drift og vedlikehold av følgende databaser/registre som grunnlag for den offisielle FoU-statistikken:

- FoU-ressurser totalt i Norge
- FoU-ressurser for universitets- og høyskolesektoren
- FoU-ressurser for instituttsektoren
- FoU-bevilgninger over statsbudsjettet
- Forskerpersonalregistret
- Doktorgradsregistret

I tillegg til ovennevnte innhentes nøkkeltallsdata fra forskningsinstituttene som er underlagt retningslinjer for statlig finansiering. NIFU STEP har ved utgangen av 2006 også ajourført statistikk om doktorgrader og doktorgradsstudenter i de nordiske og baltiske landene. Dessuten kjøper og tilrettelegger NIFU STEP databaser som omfatter internasjonal vitenskapelig publisering, patentdata og OECD-data om statistikk og indikatorer for vitenskap og teknologi. NIFU STEP samler også inn publiseringsdata fra helseforetakene.

Formål og brukere

Den offisielle statistikken, som utarbeides ved NIFU STEP, ligger innenfor området *Forskning og utvikling*. Norsk statistikk over ressursinnsatsen i forskning og utviklingsarbeid (FoU) – utgifter og personale – har vært utarbeidet siden tidlig på 1960-tallet. NIFU STEP har et særskilt statistikkansvar for universiteter og høyskoler, forskningsinstitutter og andre institusjoner med FoU. Statistikken brukes av offentlige myndigheter som Storting, Regjering, departement, Forskningsrådet, fylker og kommuner, så vel som av de FoU-utførende institusjonene og enkeltpersoner.

Produksjon og formidling

Lovgrunnlag/hjemmel

FoU-statistikken for Norge utarbeides etter internasjonale retningslinjer nedfelt i OECDs Frascati-manual. Data som skal leveres til EU er lovregulert gjennom Commission Regulations (EC) No 753/2004.

Samarbeidsrelasjoner med andre produsenter

I arbeidet med FoU-statistikk har SSB ansvar for næringslivet. Ved planlegging av undersøkelsene og sammenstilling av data til en total statistikk for Norge samarbeider NIFU STEP med SSB. I henhold til avtale med Norges forskningsråd har NIFU STEP ansvar for koordinering av statistikkarbeidet og sammenstilling av data til en total statistikk for Norge. NIFU STEP samarbeider også med statistikkprodusentene innenfor forskning og utvikling i de andre nordiske landene: Center for Analyse ved Universitetet i Aarhus i Danmark, Rannis i Island, Statistikkentralen i Finland og Statistiska Centralbyrå i Sverige.

Produksjonsmetode

Dataene hentes direkte fra de forskningsutførende enhetene – både gjennom filoverføringer av personal- og regnskapsdata samt spørreskjemaer. Dataene suppleres med informasjon fra befolkningsregistret/SSB, Akademikerregistret/NIFU STEP og regnskapsdata fra Database for statistikk om høgre utdanning (DBH)/NSD. I basene for FoU-statistikk inngår beregningsmoduler der blant annet lønn, stillingsbrøk og forskningsandeler inngår. Materialet kvalitetssjekkes gjennom særskilte rutiner.

Bruk av standarder for begreper og klassifiseringer

I OECDs Frascati-manual inngår definisjoner og retningslinjer for produksjon av FoU-statistikk. I tillegg benyttes nordisk klassifisering for formålsinndelinger (NORDFORSK) samt Norsk inndeling av vitenskapsdisipliner/Universitets- og høyskolerådet der Forskningsrådet er ansvarlig for oppdatering og vedlikehold.

Formidling

Formidling av statistikk fra NIFU STEP foregår både på nett og papir. Hovedresultatene inngår i rapporten "Det norske forsknings- og innovasjonssystemet – statistikk og indikatorer" som utgis hvert annet år av Norges forskningsråd <http://www.forskningsradet.no>. En kortversjon av rapportene gis også ut på engelsk. I *FoU-*

statistikkbanken oppdateres dataene fortløpende. Her kan den enkelte bruker selv velge statistikk og tabeller inkludert internasjonale sammenlikninger. I 2006 er det satt i gang et arbeid med en engelsk utgave av denne. Dessuten utgir NIFU STEP årlig en lommefolder med tabeller og figurer: FoU-statistikk og indikatorer/Science and Technology Indicators. For FoU-statistikken er det også utgitt et lite hefte: Hva er FoU-statistikk? Andre statistikker fra NIFU STEP finnes på <http://www.nifustep.no/>

Internasjonalt statistiksamarbeid og rapportering

Statistiksamarbeid foregår i regi av OECD/DSTI (direktoratet for vitenskaps- og teknologi- indikatorer/NESTI (Gruppen av nasjonale eksperter for vitenskaps- og teknologiindikatorer) og gjennom EUROSTAT STI Working Party (Gruppen for statistikk om vitenskap, teknologi og innovasjon). Også i regi av EU deltar NIFU STEP i arbeidsgruppen for statistikk om kvinner i forskning. Hertil kommer nordisk samarbeid gjennom prosjektarbeid og kontaktnett bla. gjennom NICE (Nordic Innovation Center). NIFU STEP rapporterer FoU-statistiske data flere ganger i året både til OECD og EUROSTAT.

Kostnader

NIFU STEPs virksomhet er organisert i seks programområder. Statistikkproduksjonen er underlagt området for "Statistikk og indikatorer". Dette området har også ansvaret for indikatorutvikling og utarbeidelsen av rapporten: Det norske forsknings- og innovasjonssystemet – statistikk og indikatorer som utgis annet hvert år. Arbeidet med statistikkproduksjon, presentasjon av resultatene og tilrettelegging av internasjonale baser samt deltagelse i internasjonale fora utgjør anslagsvis 7–8 årsverk. Statistikken er finansiert av Norges forskningsråd/Kunnskapsdepartementet.

Norges Bank

Overføring av statistikkproduksjonen til Statistisk sentralbyrå fra 1. januar 2007

Høsten 2006 avtalte Norges Bank og Statistisk sentralbyrå (SSB) at statistikkvirksomheten i Norges Bank skulle overføres til SSB. Det legges opp til å videreføre statistikkene etter samme mal som i Norges Bank, både med hensyn til omfang, datakilder, kvalitet og publisering. Det ble etablert et prosjekt for planlegging og gjennomføring av overføringen. 1. januar 2007 overtok SSB ansvaret for de fleste statistikkoppgavene fra Norges Bank. Også medarbeiderne på statistikkområdet i Norges Bank ble overført til SSB. Den praktiske gjennomføringen vil strekke seg utover i 2007.

Statistikker som ble produsert i Norges Bank i 2006

Regnskapsstatistikk (balanse- og resultatregnskaper) for finansielle foretak

Statistikker for verdipapirmarkedene, inkl. verdipapirfond

Finansielle sektorregnskaper (fordringer/gjeld og finanstransaksjoner mellom norske sektorer og mot utlandet)

Månedssindikatorer for kreditttilførsel

Pengemengde

Valutahandel (handel valuta/NOK) i det norske og de utenlandske valutamarkedene

Finansinstitusjonenes utlåns- og innskuddsrenter

Statistikk om betalingssystemer (betalingsformidling, infrastruktur og priser)

Historisk monetær statistikk (priser, renter, valutakurser, pengemengde mv.)

Formål / viktigste brukere

Input til gjennomføringen av pengepolitikk og overvåking av finansiell stabilitet

Internasjonale rapporteringsforpliktelser

Analysemiljøer, forskere og andre eksterne statistikkbrukere

Datasamarbeid med SSB og Kredittilsynet

Produksjon og formidling i 2006

Lovgrunnlag/hjemmel

Tilsynsloven med forskrift om årsregnskapsrapportering mv. (forvaltes av Kredittilsynet) hjemler data til regnskapsstatistikken for banker og finansieringsforetak etc., unntatt Norges Bank og statlige låneinstitutter. Sentralbankloven med forskrift til § 27 om opplysningsplikt til Norges Bank som har vært hjemmel for bl.a. statistikkene for betalingssystemer, valutahandel og verdipapirmarkedene.

Samarbeidsrelasjoner med andre etater

Regnskapsstatistikken for finansielle foretak har vært basert på et datasamarbeid med SSB og Kredittilsynet. Norges Bank har levert data til SSBs utenriksregnskap for finansiell sektor (unntatt forsikring) og for verdipapirmarkedene.

Norges Bank har hatt ansvaret for kvartalsvise finansielle sektorregnskaper samt internasjonal rapportering av tilsvarende årsregnskaper.

Historisk monetær statistikk er resultat av et samarbeid mellom Norges Bank og Norges Handelshøyskole.

Produksjonsmetode

Produksjonsmetodene er de siste årene blitt modernisert og effektivisert. Nesten all datainnsamling og kommunikasjon skjer elektronisk; fra de største rapportørene og bankenes datasentraler med flere skjer dataoverføringen over linje eller web. Regnskapsstatistikken for banker med videre er totaltelling, det samme er store deler av verdipapirmarkedsstatistikken. Statistikk over bankenes valutahandel og betalingsformidling er basert på utvalg av de viktigste aktørene. Statistikken for finansielle sektorregnskaper, kreditttilførsel og pengemengde er i all hovedsak basert på bearbeiding av regnskapsstatistikk, data fra VPS og annen primærstatistikk.

Historisk monetær statistikk bygger på mange ulike kilder, herunder historiske arkiver.

Bruk av standarder

Regnskapsstatistikken for finansielle foretak følger standarden for nasjonalregnskap så langt det er mulig. Statistikken for finansielle sektorregnskaper er tilpasset internasjonal (ESA95) og nasjonal standard for nasjonalregnskap.

Pengemengdestatistikken følger også internasjonal standard (IMF).

Enkelte statistikker omfattes av IMF's standard for dataspredning, SDDS. Norges oppfylging av kravene i internasjonale statistikkstandarder ble gjennomgått av IMF i 2002.

Bruk av registre

Fordelingen av enhetene på institusjonell sektor og næring bygger på klassifiseringen i SSBs bedrifts- og foretaksregister og foretas enten i Norges Bank eller ute hos bankene og andre rapportører. Verdipapirsentralens (VPS) register over verdipapirer er en viktig kilde for statistikk på verdipapirområdet. Skattedirektoratets aksjonærregister er ny kilde for eiere i alle norske aksjeselskaper, ikke bare de som er registrert i VPS. Arbeidet med å utnytte registeret til statistikkformål kom ikke så langt som planlagt i 2006, men det er etablert et godt samarbeid med SKD om dataleveranser.

Formidling

Statistikken har nesten utelukkende blitt formidlet via Internett, med lange tidsserier i regneark. Alle statistikkene har metadata om prinsipper og definisjoner og så videre. En statistikkalender på Internett ga datoer for de nærmeste publiseringene av nye tall. I den publiserte statistikken ble dataene aggregert på en måte som sikret at data for den enkelte enhet (foretak med videre) ikke framkom.

Når ble statistikken formidlet?

Statistikken er årlig (for eksempel betalingsformidling), kvartalsvis (for eksempel finansielle sektorregnskaper) eller månedlig (balanseregnskaper for banker og korttidsindikatorer for kreditt og pengemengde). Det varierer mellom statistikkene hvor langt tilbake i tid de foreligger. Regnskapsstatistikken for banker og andre finansforetak ble publisert på nettet tilbake til 1996/97, men eldre tall kan fremskaffes. Kredittindikatoren går tilbake til 1986, mens pengemengdetall har en lang historie, jamfør historisk monetær statistikk, omtalt over. Rentestatistikken lå på nettet med tall fra 1955. Finansielle sektorregnskaper er en nyere statistikk med tall fra 1995, men det finnes sammenliknbare data tilbake til 1975.

Internasjonalt statistiksamarbeid og rapportering

De viktigste internasjonale organisasjonene som er standardsettere på disse statistikkområdene, er IMF, OECD, BIS og Eurostat. En viktig del av samarbeidet med disse organisasjonene er deltakelse i statistikkfora på ulike nivåer, fra møter på høyt nivå til praktiske arbeidsgrupper. Norges Bank har rapportert statistikkdata til flere av de nevnte institusjonene, og deler av rapporteringen til IMF og Eurostat er særlig forpliktende. Overfor IMF er Norge forpliktet av en bindende avtale om dataspredning. Når det gjelder Eurostat, følger forpliktelsene av EØS-avtalen. Norges Bank har deltatt i et regionalt statistiksamarbeid mellom de nordiske sentralbankene med blant annet årlige møter.

Hva kostet statistikken

Statistikkavdelingen hadde 27 årsverk ved utgangen av 2006. Avdelingens budsjett for 2006 var på 19,3 millioner kroner. De mest ressurskrevende statistikkene var regnskapsstatistikkene for finansielle foretak, verdipapirmarkedsstatistikk og finansielle sektorregnskaper.

Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste (NSD) A/S

NSD er et arkiv for forskningsdata og formidler data til forskere og studenter i Norge og utlandet. I tillegg er NSD et kompetansesenter som veileder forskere i forhold til datainnsamling, dataanalyse, metode, personvern og forskningsetikk. Hovedmålsettingen er å forbedre muligheter og arbeidsvilkår for empirisk forskning som først og fremst er avhengig av tilgang til data. Dette gjøres ved å bygge ned økonomiske, tekniske, kunnskapsmessige, juridiske og administrative barrierer mellom brukere og dataressurser.

NSD var fra etableringen i 1971 og fram til og med 2002 institusjonelt knyttet til Norges forskningsråd. Etter vedtak i Stortinget i desember 2002 ble NSD med virkning fra 1. januar 2003 fristilt fra Norges forskningsråd og etablert som Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste AS eid av Utdannings- og forskningsdepartementet. Fristillingen medfører ikke endringer i NSDs tjenestetilbud og innretning.

NSD har bygd opp omfattende arkiver med data om individer, regioner og politiske og administrative systemer. I 2003 ble NSD personvernombud for universitetene, de vitenskapelige og statlige høyskolene og en rekke helseforetak og forskningsinstitutter. I tillegg til et bredt samarbeid med Norges forskningsråd, universitetene, høyskolene og forskningsinstituttene samarbeider NSD med andre institusjoner om konkrete oppgaver innen innsamling og tilgjengeliggjøring av data.

Database for statistikk om høgre utdanning (DBH)

Dette er et prosjekt initiert og finansiert av Kunnskapsdepartementet (KD), der utvikling og drift er lagt til NSD. Databasen inneholder statistikk om universiteter, vitenskapelige høyskoler, statlige og private høyskoler og kunsthøyskoler. Databasen omfatter data om studenttall, ansatte, økonomi, areal og forskningsproduksjon. I tillegg inneholder DBH fra 2006 informasjon om offentlige aksjeselskaper hvor KD eller underliggende institusjoner har eierinteresser. KD og institusjonene benytter databasen som et planleggingsverktøy i budsjettarbeidet. Data stilles også åpent til disposisjon for forskningsmiljøene.

Data samles hovedsakelig fra UH-institusjonenes driftssystemer, produseres fortløpende og formidles via Internett; dbh.nsd.uib.no

Ressursbruk 8 årsverk, finansiert av KD.

NSDs Kirkedatabase

NSD registrerer og tilrettelegger menighetenes årsstatistikk. Databasen danner grunnlag for Den norske kirkes offisielle kirkestatistikk og inneholder data fra menighetenes årsstatistikk som bygger på kirkebøkene, menighetenes dagsregister og tellinger utført av ansatte i menighetene. Årsstatistikken inneholder blant annet opplysninger om antall døpte, konfirmerte, innmeldte og utmeldte, om gudstjenester, gudstjenestedeltakere, nattverdsdeltakere, innsamlet kollekt, aktiviteter for barn og unge, diakonale og økumeniske tiltak i menighetene med mer.

Datainnsamling skjer parallelt med fellestrådenes rapportering til KOSTRA, og statistikk på menighetsnivå blir deretter overført til NSD. Publiseres årlig (publikasjoner sammen med Stiftelsen Kirkeforskning) eller fortløpende på Internett; www.kirkedatabasen.no

Ressursbruk 0,75 årsverk, finansiert av Kirkerådet

Nasjonalt system for statistikk fra pasientombudene

Dette systemet inneholder opplysninger om hvem som gjør bruk av ombudenes tjenester. Systemet gir statistiske analyser av informasjonen som er tilgjengelig i grafisk form og i tabellform. Statistikk på regionalt og nasjonalt nivå. Uthenting av data skjer via Internett.

Datainnsamling skjer gjennom egne registreringsopplegg. Formidles (årlig) via Internett og papir (ombudenes årsrapporter).

Ressursbruk 3–4 månedersverk per år, finansiert av Sosial- og helsedirektoratet (175 000 kroner per år).

Gjennom engasjement i internasjonale organisasjoner og gjennom forpliktende samarbeid i en rekke prosjekter deltar NSD i arbeidet med å bygge opp et datagrunnlag for komparative analyser.

International Social Survey Programme (ISSP)

ISSP er en sammenslutning av forskningsinstitutter og -organisasjoner i 41 land. Hvert år gjennomfører medlemmene en spørreundersøkelse innen et sentralt samfunnsvitenskapelig tema, som for eksempel holdninger til offentlige myndigheter, religion, sosial ulikhet, arbeidsforhold og arbeidserfaringer, familie og kjønnsroller og så videre. Et samordnet og vel dokumentert internasjonalt datasett blir produsert og distribuert av Zentralarchiv ved Universitetet i Köln. Informasjon er tilgjengelig på websiden www.issp.org. NSD er sekretariat for ISSP.

Norsk del av the International Social Survey Programme samles av NSD hovedsakelig ved postale spørreskjema. Data stilles fritt tilgjengelig for forskning og undervisning. Ressursbruk 1 årsverk + datainnsamling, finansiert av NFR.

European Social Survey (ESS)

ESS er spørreundersøkelser som gjennomføres i en rekke europeiske land for å måle politiske, sosiale og økonomiske holdninger og verdier i befolkningen. Prosjektet er initiert av the European Science Foundation (ESF) og finansiert av EU, ESF og nasjonale forskningsråd. NSD er ESS' dataarkiv og tilrettelegger og distribuerer data. I tillegg utvikler og driver NSD ESS EduNet, et eLearning opplegg basert på data fra ESS. Første intervjurunde ble gjennomført i 2002/2003, andre i 2004/2005 og tredje runde startet høsten 2006. Data stilles fritt tilgjengelig for forskning og undervisning.

I Norge er data samlet inn av SSB gjennom personlige intervju. Formidling skjer via Internett. Ressursbruk fire årsverk, finansiert av EU/NFR/NSD.

Informasjon tilgjengelig på web ess.nsd.uib.no og www.europeansocialsurvey.org.

NSDs europaundersøkelser

Etter avtale mellom EU og Utdannings- og forskingsdepartementet (UFD) hadde NSD tidligere anledning til å gjennomføre deler av Standard Eurobarometer i Norge. Dette er intervjuundersøkelser som gjennomføres flere ganger i året i alle EUs medlemsland. Innen den bilaterale avtalen mellom Norge og EU var NSD ansvarlig institusjon for datainnsamlingen i Norge. Det ble ikke gjennomført noen norsk europaundersøkelse i 2004, og fra 2005 er gjennomføringen i Norge innlemmet i EU-kommisjonens sentrale opplegg. Fra høsten 2004 (Eurobarometer 62) er datainnsamling for standard Eurobarometre administrert av TNS Opinion & Social, et konsortium dannet av Taylor Nelson Sofres (TNS) og EOS Gallup Europe. Datainnsamling i Norge skjer nå gjennom TNS Gallup Norge, men data gjøres tilgjengelig gjennom den europeiske samarbeidsorganisasjonen for dataarkiver, der NSD er medlem.

Politidirektoratet

Statistikk som blir produsert

Politidirektoratets statistikk omfatter følgende statistikkenheter:

- *anmeldte lovbrudd*, med fordeling på kriminalitetstype, politidistrikt
- *påtalevgjorte saker*, med fordeling på kriminalitetstype, saksbehandlingstid og oppklaringsprosent
- *saker under arbeid*, med fordeling på volum av saker, restanser

Statistikkene utarbeides for landet som helhet, for politidistriktene og for statsadvokatembetene.

Kripos utarbeider hvert år statistikk med kommentarer, når det gjelder:

- narkotikastatistikk; som gir en oversikt over analyseresultater fra beslag av narkotika, legemidler og doping i Norge
- drapsstatistikk, som gir en oversikt over drapsutviklingen i Norge
- statistikk fra register over straffereaksjoner, registre over etterlysninger, over saknede personer og kjøretøy, fotoregisteret, DNA-registeret og Fingeravtrykksregisteret.

Formål og brukere

Formål: Primært produseres politiets statistikk for å kunne skissere utviklingen i kriminaliteten og politiets virksomhet; saksbyrde og saksoppfølging. Statistikken er sentral i ledelsen av politidistriktene og oppfølgingen av straffesaksutviklingen.

Brukere: Statistikken produseres først og fremst for etaten, det vil si for politidistriktene, Riksadvokaten og Politidirektoratet. Justisdepartementet må også regnes som en viktig bruker av statistikken og pålegger også direktoratet å levere regelmessige rapporter (halv- og helår) basert på politiets driftsstatistikk.

Statistikken utarbeides også for pressen, som etterspør politiets tall og kommentarer til kriminalitetsutviklingen. Forskningsinstitusjoner og ulike offentlige etater avventer den offisielle statistikken fra SSB. Det oppgis fra direktoratets side at politiets statistikk ikke er den offisielle kriminalstatistikken, at det er SSB som har et nasjonalt ansvar for produksjon av den offisielle kriminalstatistikken.

Produksjon og formidling av statistikken

Lovgrunnlag

Politiets virksomhet er hjemlet i politiloven.

Samarbeid

Politidirektoratet samarbeider med og møter Statistisk sentralbyrå i ulike fora. I RESP (Rådet for elektronisk straffesaksbehandling i politi og høyere påtalemyndighet), etablert av Politidirektoratet i 2003, deltar SSB sammen med andre fra politi og påtalemyndighet og fra Politiets data- og materielltjeneste. I rådet tas det opp spørsmål knyttet til forvaltning og drift av politiets sentrale registre.

Statistikkforum ble etablert av Justis- og politidepartementet, analyseavdelingen i 2004. Her deltar SSB og Politidirektoratet med flere. Formålet er her å diskutere faglige spørsmål vedrørende statistikk for justissektoren, men også å orientere hverandre om pågående og planlagte aktiviteter.

SSB og POD har også samarbeidet om konkrete statistikkprosjekter, som for eksempel om asylsøkere og kriminalitet. Det foregår ellers et uformelt løpende samarbeid mellom saksbehandlere i SSB og direktoratet om spørsmål knyttet til register og til harmonisering av statistikk. SSB utgir, som kjent, den offisielle kriminalstatistikken basert på registrene STRASAK og SSP som Politidirektoratet er eier av. SSB og POD baserer seg altså på det samme materialet, men SSB legger ned et langt større arbeid i bearbeiding og kontroll av dataene, og materialet utnyttes i langt større grad.

Politidirektoratet deltar ikke i internasjonalt statistiksamarbeid, men rapporterer jevnlig til EUROPOL om statistikk på enkeltområder.

Politidistriktene og Kripos utarbeider i dag statistikk og kommentarer til denne (som nevnt over) på selvstendig grunnlag.

Produksjonsmetode

Materialet til direktoratets statistikk er basert på politiets register STRASAK, der alle anmeldelser til politiet blir registrert. Politidirektoratet baserer seg på dette materialet uten særlig revisjon. Statistikkproduksjonen gjennomføres ved PDMT, på oppdrag fra direktoratet.

Bruk av standarder

Direktoratet bruker standarder for *politidistrikt* og *statsadvokatembeter*, og deler inn forbrytelser etter *lovbruddsgrupper* og *statistikkgrupper*. Standardene for politidistrikt, lovbruddsgruppe og skillet mellom forbrytelser og forseelser (lovbruddskategori) er de samme som SSB bruker, men POD og SSB anvender disse standardene noe ulikt i sine publiserte statistikker. Når det gjelder standardene for lovbruddsgruppe og lovbruddskategori, med tilhørende kodegrunnlag i statistikkgrupper, er denne kommet til (og vedlikeholdes) gjennom et samarbeid med flere - blant annet SSB og POD.

Formidling

Utdrag fra Politidirektoratets statistikk blir presentert som "Kommenterte STRASAK-tall" og offentliggjort på politiets nettsider www.politiet.no. Rapporten består av en beskrivelse av kriminalitetsutviklingen og straffesaksutviklingen med enkelte tabeller.

Politiets statistikk er ikke i sin helhet tilgjengelig for allmennheten, det er altså bare utdrag av statistikken som legges på nett. Ved forespørsel gir imidlertid direktoratet mer detaljert statistikk.

Når statistikken produseres og formidles

Enkelte av statistikkene blir produsert månedlig, men de fleste er kvartalsvise. Den skriftlige rapporten "Kommenterte STRASAK-tall, blir utarbeidet hvert hel og halvår. Offentliggjøring av statistikken skjer ved at den legges ut på politiets nettside. Rapporten legges ut om lag tre uker etter en periode er avsluttet, det vil si i slutten av januar og i juli. Det blir bare i liten grad lagt ut tabeller til rapporten. Rapportene er først og fremst en tekstrapport, er utarbeidet siden 2001 og består hovedsakelig av tidsserier på fem år.

Kostnader

Det er ikke regnet på kostnader ved produksjon av direktoratets statistikk i og med at dette inngår i den ordinære driften ved Pdmt og ved seksjon for analyse og forebygging i direktoratet. Et røft overslag over tidsbruk; ved produksjon av tabeller og kommentarer gjennom et år beregnes til to månedsverk. Men indirekte er det store ressurser knyttet til løpende vedlikehold og oppgaver for å legge til rette for en formålstjenlig statistikk.

Post- og teletilsynet (PT)

Statistikk som blir publisert av PT

Offentlige tjenester for
elektronisk kommunikasjon (ekomstatistikken)
post- og pakkedistribusjon (poststatistikken)

Formål og brukere

Hovedformålet er overvåking og regulering av ekommarkedet og postmarkedet i Norge. Statistikken brukes også av tjenestetilbydere i ekom- og postmarkedet, konsulenter og finansselskaper som opererer i ekommarkedet, samt analyse- og forskningsmiljøer nasjonalt og internasjonalt.

Produksjon av statistikken

Lovgrunnlag/hjemmel

Lov om elektronisk kommunikasjon (ekomloven) av 4/7- 2003 og tilhørende forskrifter gir hjemmel til å skaffe opplysninger hos tilbydere av telenett og teletjenester.

Lov av 29. november 1996 nr. 73 om formidling av landsdekkende postsendinger (postloven), forskrift 1. juli 1997 nr. 658 om formidling av landsdekkende postsendinger (postforskriften) og postloven § 18, jf. postforskriften § 13 gir hjemler for å hente inn opplysninger om postmarkedet.

Samarbeid

Post- og teletilsynet samordner arbeidet med Statistisk Sentralbyrå

Produksjonsmetode

PTs tilbyderregistre innen ekom- og postsektoren danner grunnlaget for PTs statistikk. Tilbyderregistrene omfatter registrerte tilbydere i ekom - og postsektoren. PT har etablert et nett av kontaktpersoner i de virksomhetene som har plikt til å rapportere til PT. Forespørsler til aktørene og svar til PT foregår elektronisk. Oppgaveskjemaet er på regnearkformat. PT har startet arbeidet med å utvikle en løsning for rapportering via Internett.

Det er registreringsplikt for anlegg, drift og tilbud om tilgang til elektronisk kommunikasjonsnett som anvendes for tilbud av offentlig elektronisk kommunikasjonstjeneste. Bestemmelsene omfatter også aktører som tilbyr offentlig telefontjeneste og overføringskapasitet, inklusive nett som anvendes til kringkastingsformål. En rekke aktører innen IKT, som for eksempel rene innholdsleverandører på Internett er ikke registreringspliktige, og disse fanges derfor ikke alltid opp i PTs statistikk. PT har imidlertid hentet inn statistikk fra slike aktører basert på frivillig rapportering.

Poststatistikken omfatter distribusjon av brev, pakker, aviser og reklame. Det er kun operatører med logistikknett og sorteringsfunksjon som omfattes av statistikken. Sykkelbud, bilbud mm. omfattes ikke, selv om disse utfører posttjenester.

Erfaring viser at det er betydelig feilrapportering. PT reviderer oppgavene som leveres, og dette utgjør en vesentlig del av arbeidsinnsatsen. Indirekte beregninger av indikatorverdier brukes vanligvis ikke, og hvis nødvendig, i minst mulig grad.

Bruk av standarder

Det er en utfordring å utvikle begreper og standarder i PTs statistikker. PT har søkt å etablere definisjoner som har vært hensiktsmessig for PTs formål. Indikatorer som Telenor og Posten har brukt i sine respektive offisielle statistikker, har dannet mye av grunnlaget for de definisjonene som brukes av PT.

Formidling

Fra og med 1995 til og med 2002 ble årsstatistikken for ekommarkedet publisert i en rapport på papir parallelt med publisering på Internett. Fra og med 2001 har PT publisert en halvårlig statistikk på PTs hjemmeside på Internett. 3. kvartal 2006 publiserte PT for første gang kvartalsstatistikk for ekommarkedet. PT vil foreta en evaluering av kvartalsstatistikken.

Fra om med 2003 er all ekomstatistikk blitt publisert på PTs internettside. Poststatistikken har fra første utgivelse i 2001 bare vært publisert på hjemmesiden.

Poststatistikken og ekomstatistikken publiseres elektronisk i pdf-format. Ekomstatistikken legges dessuten ut med elektronisk kopierbare tabeller. PT tilstreber å publisere de ulike statistikkene på faste tidspunkter. Dokumentasjon av statistikkene er under vurdering og utarbeidelse.

Internasjonalt statistikkarbeid og rapportering

Til SSB rapporterer PT en rekke indikatorer som går til Eurostat. PT rapporterer også til ITU (den internasjonale teleunion) og OECD. PT har også et samarbeid med Telemetrica/Telegeography, som kartlegger internasjonale trafikkstrømmer for telefoni.

Når statistikken produseres og formidles

Oppgavene for årsstatistikken for ekommarkedet foreligger for de fleste aktører i slutten av mars. Kontroll og innhenting av restanser foregår i april og mai, parallelt med at statistikken produseres. Årsstatistikken for ekomsektoren har de siste årene vanligvis kommet ut første halvdel av mai.

Halvårsstatistikkene for ekommarkedet er mindre omfattende. Oppgavene fra aktørene er tilgjengelig i slutten av august, og 2006-statistikken ble publisert i begynnelsen av oktober. Poststatistikken utgis årlig.

PT forsøker å presentere lange tidsserier av statistikken i en lett tilgjengelig form. Eksempelvis finnes det statistikk over abonnement på fasttelefon og mobiltelefon helt fra 1970. PTs ekomstatistikk ble etablert først i 1995. Så langt det er praktisk mulig, ser PT det som ønskelig å få oppdatert statistikken med historiske tallserier.

Kostnader

Ekomstatistikken krever om lag ett og et halvt årsverk per år, poststatistikken krever ca. ett månedsverk. Da er ikke kostnader hos de oppgavepliktige medregnet. Lønn og indirekte kostnader representerer anslagsvis 1 000 000 kroner per år for ekom- og poststatistikken under ett.

Skattedirektoratet

Skattedirektoratets rolle i det norske statistikkssystemet er primært som registereier og datainnsamler, og det publiseres en rekke statistikker som er direkte knyttet til Skatteetatens arbeidsområde. Data fra Skatteetaten er også grunnlag for flere andre statistikker. Skattedirektoratet offentliggjør årlig resultatet av skatteoppgjøret for forskuddspliktige og en oversikt over utlignet skatt fra personlig næringsdrivende, selskaper og oljevirksomheten.

1 Hva produseres av statistikk av institusjonen?

Skatteoppgjøret

Skatteoppgjøret er av allmenn interesse. Statistikk om skatteoppgjøret offentliggjøres i pressemeldinger på www.skatteetaten.no. Skatteoppgjøret offentliggjøres også av Statistisk sentralbyrå (SSB), dagen etter at det foreligger fra Skattedirektoratet. Både SSBs og Skattedirektoratets statistikk lages på grunnlag av likningsregistrene. Når det gjelder skatteoppgjøret for personlige skattytere, så offentliggjør Skattedirektoratet fylkes- og kommunetall, mens SSBs skattestatistikk er brutt ned på kjønn og aldersgrupperinger.

2 Samarbeidsrelasjoner med andre produsenter om formidling av statistikk

SSB er den viktigste produsenten av liknings- og skattestatistikk i Norge. Videre produserer SSB statistikk basert på et annet av Skatteetatens arbeidsområder, folkeregistrering. Viktige statistikker fra SSB på Skatteetatens arbeidsområde som baserer seg på registre/data fra Skatteetaten, er:

Selvangivelsesstatistikk

Skattestatistikk forskuddspliktige, skatteoppgjøret

Skattestatistikk, oversikt over skattelikningen

Arveavgiftsstatistikk

Skatteregnskapsstatistikk

Skattestatistikk, etterskuddspliktige

Skattestatistikk, kraftverk

Skattestatistikk, rederier

Befolkning – struktur*

Befolkning – endringer*

*Emne som omfatter flere statistikker basert på *Det sentrale folkeregisteret*.

I tillegg til statistikker basert på data fra Skatteetaten, publiserer SSB også statistikk om skatteinntekter under emnet "Det offentlige inntekter og utgifter", som er basert på stats- og kommuneregnskap.

Offentlig forvaltnings inntekter og utgifter

Statsregnskapets inntekter og utgifter

Kommuneregnskapet, inntekter og utgifter

3 Sentrale registre/kilder

Skattedirektoratet er registereier for flere sentrale registre/kilder i norsk statistikkproduksjon, og opplysninger som blir samlet inn fra personer, næringsdrivende og bedrifter, gjenbrukes av SSB. I tillegg til folkeregister- og skatterelatert statistikk benyttes data fra Skatteetaten i næringsstatistikk, økonomisk statistikk og statistikk for personers og næringsdrivendes inntekts- og formuesforhold.

Gjenbruk av administrative data til statistiske formål er hjemlet i Statistikklovens § 3-2. SSB har rett til å utnytte alle administrative data, og i forbindelse med omlegginger av administrative datasystemer kan SSB fremme forslag til hvordan systemet skal utformes for å ivareta statistikkhensyn og innhente eventuelle tilleggsopplysninger. Detaljer vedrørende SSBs tilgang til Skatteetatens data reguleres av en egen avtale.

Dels overføres periodiserte data til SSB, og dels har SSB kopier av Skattedirektoratets register.

Skattedirektoratet deltar i samspillet om Enhetsregisteret (ER) i Brønnøysund ved at Etterskuddsregisteret og Avgiftsmanntallet (MVA) er tilknyttet registeret til ER, slik at oppdateringer i disse også oppdaterer ER. SSB innhenter også kopier av vedlegg (Næringsoppgaver) til selvangivelser (jamfør avsnitt om selvangivelser for næringsdrivende (SLN)).

Det sentrale folkeregisteret (DSF)

SSB har kopi av DSF som oppdateres daglig. DSF inneholder data om navn, adresse og familierelasjoner på alle bosatte i Norge.

Oppgaveregisteret og Avgiftsmanntallet (MVA)

SSB har en kopi av Avgiftsmanntallet som oppdateres ukentlig. Oppgavedata overføres terminvis (annenhver måned) samt at data for årspliktige (primærnæringene og små virksomheter) overføres årlig. Videre inngår Avgiftsmanntallet som et tilknyttet register til ER.

Omsetningsoppgaver er grunnlag for SSBs omsetningsstatistikk og samlet årsomsetning (som blant annet innhentes på omsetningsoppgaver) er et sentralt kjennemerke i strukturstatistikken. Registerkvaliteten i ER er avgjørende for kvaliteten på (nesten) all økonomisk statistikk og næringsstatistikk.

Likningsregisteret – forskuddspliktige

Likningsregisteret er et selvangivelsesregister som er aggregert på en del poster, i tillegg til alle skatter og avgifter utliknet på skattyter. Dette registeret overføres årlig til SSB.

Etterskuddsregisteret

Etterskuddsregisteret inneholder likningen for etterskuddspliktige. Data herfra overføres til SSB årlig og benyttes i skattestatistikk for etterskuddspliktige.

Selvangivelser for næringsdrivende (SLN)

Selvangivelser for næringsdrivende og vedlegg (blant annet næringsoppgaver) som innhentes elektronisk, overføres til SSB. SSB innhenter også vedlegg til selvangivelsen for et utvalg av næringsdrivende som ikke leverer elektronisk. Dette innhentes gjennom direkte datafangst (kopi av næringsoppgaver leveres som vedlegg til spørreskjema) i forbindelse med strukturstatistikker.

Skatteregnskap

Skattedirektoratet samler hver måned inn regnskapsdata fra skatteregnskapene til skatteoppkreverne i kommunene vedrørende innbetalt skatt og arbeidsgiveravgift. Disse blir overført samlet til SSB og blir benyttet i den løpende statistikken over innbetalt og fordelt skatt (skatteregnskapsstatistikken).

Driftssentralene for skatteregnskapene overfører videre innmeldt grunnlag for beregning av arbeidsgiveravgift og innberettet forskuddstrekk fra arbeidsgiverne direkte til SSB. Denne overføringen skjer etter hver innberetning-/innbetalingstermin (det vil si seks ganger i året) og benyttes av SSB til den løpende lønnsstatistikken.

Lønns- og trekkoppgaveregisteret (LTO)

Arbeidsgivere og andre som utbetaler ytelser (trygdeetaten, pensjonskasser, aetat og flere) innrapporterer dette til Skattedirektoratets sentrale LTO-register. SSB får to uttrekk fra LTO hvert år, som er grunnlag for henholdsvis foreløpig og endelig LTO-statistikk.

Arveavgift

Skattefogdenes arveavgiftssystem inneholder data om all avgiftspliktig arv og gaver som er overført gjennom private skifter. Disse dataene overføres årlig via Skattedirektoratet til SSB og er grunnlag for arveavgiftsstatistikken.

Aksjonærregisteret (AR)

AR inneholder opplysninger om alle aksjeselskaper og allmenne aksjeselskaper (selskapsopplysninger) og opplysninger om aksjonærer og transaksjoner. AR oppdateres av aksjonær oppgaver som alle aksjeselskaper sender inn årlig, og benyttes til å gi aksjonærene aksjeoversikter som skal benyttes i utfylling av selvangivelsen. SSB mottar et uttrekk fra dette registeret.

Sosial- og helsedirektoratet

Sosial- og helsedirektoratet produserer løpende statistikk på området tobakk og ernæring og har ansvaret for steriliseringsstatistikken, der saksbehandleransvaret ligger i SSB. Videre har direktoratet ansvaret for Samdata-prosjektet, Styrings- og informasjonshjulet for helse- og sosialtjenestene i kommunene samt Kommunehelseprofiler. Direktoratet har også ansvaret for etablering av IPLOS (individbasert pleie- og omsorgsstatistikk). I tillegg har en valgt å omtale registerarbeidet i SIRUS, Statens Institutt for Rusmiddelforskning, som er en etat under Helse- og omsorgsdepartementet.

Statistikk innen ernæring og tobakk

Statistikk som blir produsert

Matvaredatabasen – database om matvarers sammensetning

Matforsyningsstatistikk, årlig

Kostholdet i privathusholdninger, årlig – data om matvareforbruk registrert i SSBs forbruksundersøkelser

Kostholdsundersøkelser i utvalg av befolkningen

Tobakksbruk (røyking, snusbruk): omfang, hyppighet, bruksmønster, slutforsøk, slutteintensjoner, holdningsspørsmål (til passiv røyking, lovgivning, tiltak o.l.). Data samles inn årlig gjennom et spørreskjema på ca 80 spørsmål. I Statistikkbanken i SSB finnes data om andel som røyker daglig eller av og til, fordelt på kjønn, fylke og til dels alder

Formål og brukere

Sosial- og helsedirektoratet overvåker utviklingen så vel innen norsk kosthold og ernæring som innen tobakksforbruk, for å kunne oppfylle sine øvrige oppgaver innen helsefremmende arbeid. I tillegg til Sosial- og helsedirektoratet og øvrige helsemyndigheter benyttes statistikken av forskningsmiljøer, presse og folk flest.

Produksjon og formidling av statistikken

Statistikk innen matvaresektoren produseres sammen med eksterne samarbeidspartnere som Mattilsynet, Avdeling for ernæringsvitenskap ved Universitetet i Oslo, Norsk institutt for landsbruksøkonomisk forskning, Eksportutvalget for fisk. Data formidles på mange måter. Blant annet via den årlige rapporten "Utvikling i norsk kosthold" og artikler i tidskrift. De inngår også i årlige rapporter fra NOMESCO, Nordisk statistisk årbok og FAO Food Balance Sheets samt andre internasjonale organisasjoner. Innen matvarestatistikk gis det ut en årlig rapport med matforsyningsdata og data fra forbruksundersøkelsene. Data fra kostholdsundersøkelser formidles via rapporter og SHdirs nettside.

På tobakksområdet samler SSB inn data i tilknytning til reisevaneundersøkelsene. Utforming av spørreskjema og analyse gjennomføres i samarbeid med Statens institutt for rusmiddelforskning (SIRUS). Data formidles blant annet i SSBs årbok og Statistikkbanken samt Norgeshelse. Sosial- og helsedirektoratet gir selv ut en rapport, "Tall om tobakk", om lag hvert annet år samt publiserer statistikk på sitt eget nettsted.

Kostnader

Totalt bruker Sosial- og helsedirektoratet årlig omkring 300 000 kroner til å sammenstille data og trykke rapporten om utviklingen i norsk kosthold. Sosial- og helsedirektoratet og Mattilsynet bruker årlig til sammen om lag 4,5 millioner kroner til overvåking av norsk mat og kosthold. Ressursbruk og årsverk innen tobakksstatistikk: Totalt brukes årlig om lag 600 000 kroner på SSBs omnibusundersøkelser.

Statistikk fra Norsk Pasientregister (NPR)

NPR er et pasientregister for spesialisthelsetjenesten som eies av Helse- og omsorgsdepartementet og driftes ut 2006 av SINTEF Helse. Fra 1.1.2007 er NPR en avdeling i Sosial- og helsedirektoratet.

NPR lager statistikk over aktivitet og ventelister innenfor somatisk spesialisthelsetjeneste og psykisk helsevern. Statistikken publiseres regelmessig på NPRs nettsider. Alle pasienter som legges inn på sykehus eller undersøkes og behandles på poliklinikk, er registrert i NPR. Registeret inneholder opplysninger om pasientenes diagnoser (ICD-10) og prosedyrer (NCSP/ NCMP), men også administrative kjennetegn som pasientenes kjønn, fødselsår og bostedskommune. Videre finnes det informasjon om tidspunkt for henvisning og behandling, rett til nødvendig helsehjelp og eventuell frist for denne. Data fra NPR benyttes som datagrunnlag for innsatsstyrt finansiering av sykehus og inneholder også opplysninger om hvilken diagnoserelatert gruppe (DRG) de respektive opphold er gruppert til.

Brukere av pasientdata er i hovedsak Helse- og omsorgsdepartementet, Sosial- og helsedirektoratet, SSB, helseforetakene og forskningsinstitusjoner. Statistikk som ikke krever konsesjon fra datatilsynet, kan alle få tilgang til.

Innsamling av data til NPR er hjemlet i § 5-6 i spesialisthelsetjenesteloven som gir departementet rett til å få seg forelagt regnskap og virksomhetsopplysninger fra all offentlig finansiert spesialisthelsetjeneste. Odelstingsproposisjon 49 (2005–2006) foreslår å etablere NPR som et personidentifiserbart helseregister for hele spesialisthelsetjenesten. Dagens formål (administrasjon, styring, finansiering, kvalitetssikring av spesialisthelsetjenester og helsetjenesteforskning) foreslås videreført. I tillegg gås det inn for at formålene utvides til også å omfatte helsefaglig og medisinsk forskning, og at opplysninger skal kunne benyttes i forbindelse med opprettelse og kvalitetssikring av sykdoms- og kvalitetsregistre. Ot.prp 49 ligger til behandling i helse- omsorgskomiteen, og foreløpig frist for avgivelse av innstilling er satt til 18. januar 2007.

Samdata – styringsinformasjon innen spesialisthelsetjenesten

Samdata-prosjektet gir styringsinformasjon til beslutningstakere og andre aktører innen spesialisthelsetjenesten. Samdata-prosjektet presenterer blant annet statistikk innen økonomi, personell, senger og aktivitet. Dessuten presenteres sammenliknbare styringsindikatorer og analyser av utviklingstendenser innen spesialisthelsetjenesten. Hensikten er å gi beslutningstakere på nasjonalt, regionalt og lokalt nivå et grunnlag for en styring basert på de overordnede nasjonale mål for helsepolitikken. Prosjektet baserer seg på statistiske data fra Statistisk sentralbyrå og fra Norsk Pasientregister. Samdata-prosjektet har vært utviklet gjennom flere år. De ti siste årene har det kommet ut årlige rapporter og tabeller både for somatikken og psykisk helse innen spesialisthelsetjenesten som følge av dette prosjektet. Arbeidet utføres av Sintef Helse. Årlig kostnad er i overkant av ni millioner kroner.

Styrings- og informasjonshjulet

Styrings- og informasjonshjulet for helse- og sosialtjenesten i kommunene består av tre årlige publikasjoner – et rundskriv og to statistikkpublikasjoner. I august publiseres tall for kommunene i fylkesvise hefter, *Sammenlikningstall for kommunene*, mens endelige tall publiseres i egne *Kommuneark* i november/desember.

Publikasjonene inneholder statistikk på sentrale områder innenfor helse- og sosialsektoren i landets kommuner og hentes fra ulike kilder, med hovedvekt på KOSTRA-data. Statistikken gjør det mulig for kommunene å sammenlikne sine behov og tjenestetilbud med andre kommuner eller med fylkes- eller landsgjennomsnitt. Målet er å styrke den enkelte kommunes grunnlag for planlegging og iverksetting av tiltak sett i forhold til de utfordringene kommunen står overfor. I sammenlikningstallene er flere nøkkeltall for alle kommuner i et fylke sammenstilt, mens et utvalg av data for den enkelte kommune er samlet på et ark i *Kommunearkene*. Sammenlikningstallene publiseres både i papirutgave og i elektronisk versjon. *Kommunearkene* publiseres kun elektronisk på www.shdir.no.

IPLOS

IPLOS er betegnelsen på et sentralt helseregister som skal danne grunnlag for nasjonal statistikk for pleie- og omsorgssektoren. Det er et verktøy for dokumentasjon, rapportering og statistikk for kommunene og for statlige myndigheter.

IPLOS er systematisert standardinformasjon basert på individopplysninger om søkere og mottakere av kommunale pleie- og omsorgstjenester. Det er et datasett hvor opplysninger om personens situasjon og behov knyttes til resultat av søknad: tid mellom beslutning om tjeneste og tjenestestart, hvilke tjenester de mottar, omfanget av tjenestene og bevegelser mellom kommunale tjenester og ikke-kommunale døgntilbud.

IPLOS skal erstatte eksisterende pleie- og omsorgsstatistikk og bli en obligatorisk del av KOSTRA fra rapporteringsåret 2006. IPLOS vil også bidra til å redusere behovet for særskilt rapportering i forbindelse med øremerkede tilskudd/spesielle målgrupper.

IPLOS som kunnskapsgrunnlag er viktig for at de velferdspolitiske beslutningene kan bygge på viten om utviklingen med hensyn til behov, tjenesteyting og ressursinnsats, og for å møte de store utfordringene pleie- og omsorgssektoren står overfor. Statistikken er også viktig for å vurdere måloppnåelse i forhold til politiske mål for sektoren og vil gi tilsynsmyndighetene nødvendig statistikk som grunnlag for statlig tilsyn på fylkesnivå og bidra til økte kunnskaper gjennom forskning.

Kommunehelseprofiler

Kommunehelseprofiler er et nettsted som presenterer tall og faglig informasjon om folkehelsestatistikk. Hensikten med Kommunehelseprofiler er å lage en sammenstilling av objektiv statistikk om helsetilstand og forhold som påvirker denne. Nettsidene kommer i tillegg til eksisterende tilbud som KOSTRA og Styrings- og informasjonshjulet. Til forskjell fra disse skal Kommunehelseprofilene ha et særskilt fokus på helsetilstand, risikofaktorer og forebygging og koblet til informasjon som setter data i en tverrfaglig sammenheng.

Målgruppen for verktøyet er ledere og sentrale planleggere i kommunen som arbeider med temaene folkehelse, samfunnsplanlegging, arealplanlegging og konsekvensutredning. Data presenteres på kommune-, fylkes- og landsnivå. Dette gir mulighet for sammenlikning mellom kommuner og med fylkes- og landssnitt. Det gis i hovedsak tidsserier tilbake til år 2000. Kommunehelseprofiler er et samarbeidsprosjekt mellom Sosial- og helsedirektoratet, Statistisk sentralbyrå og Folkehelseinstituttet.

Statistikk fra Statens institutt for rusmiddelforskning (SIRUS)

SIRUS er en selvstendig etat under Helse- og omsorgsdepartementet. SIRUS har ansvaret for bearbeiding og publisering av rusmiddelstatistikken i Norge. Dette omhandler data om bruk av narkotika og alkohol, kommunenes salgs- og skjenkebevilgninger, omsetning, kriminalitet relatert til dette og så videre. Tallmaterialet er samlet fra offentlig statistikk og undersøkelser. I tillegg til publisering i RusStat (statistikkdatabase på nettet), er mye av statistikken publisert i ulike papirutgaver, blant annet i den årlige publikasjonen "Rusmidler i Norge". Videre samler SIRUS inn aggregerte data for klienter/pasienter innen kommunale rustiltak og innen tverrfaglig spesialisert rusbehandling via klientkartleggingssystemet. Dataene brukes blant annet som grunnlag for nasjonale og regionale klient- og pasientoversikter, og som grunnlag for internasjonal rapportering. SIRUS gir også en oversikt over eksisterende behandlings- og omsorgstiltak innen russektoren (www.rustiltak.no).

Statens forurensingstilsyn (SFT)

Hva produseres av statistikk (som har allmenn interesse og bør anses som offisiell)?

SFT produserer ikke offisiell statistikk ut fra de formelle kriteriene som SSB legger til grunn, men samarbeider med SSB om slik statistikk, blant annet på klima og avfallsområdet. Ut over dette har SFT en omfattende formidling av miljødata innen temaene:

Vannforurensning:	Tilstand i viktige kystområder / vannforekomster, utslipp av forurensning.
Luftforurensning:	Påvirkning i forhold til naturens tålegrenser, utslipp av forurensning, lokal luftforurensning i byer og tettsteder.
Avfall:	Farlig avfall, eksport av avfall.
Forurenset grunn:	Kartlegging og klassifisering av forurensete lokaliteter.
Screening av miljøgifter:	Avklare omfang og alvorlighet av "ukjente" miljøfarlige stoffer i naturen.

Miljødata som skriver seg fra løpende overvåking, blir presentert fortløpende, men er ikke å betrakte som kalenderstyrt. Det er ikke tilstrekkelig regelmessighet i framstillingen av dataene til dette.

Det er etablert nasjonale miljømål innen de mest sentrale miljøvernområdene (resultatområder). Oppfølging av målene ved bruk av nasjonale nøkkeltall er en viktig oppgave. Mange av disse nøkkeltallene baseres på bruk av statistikk fra SSB.

Hvorfor denne statistikken produseres og for hvem (hovedbrukerne)

SFT har som prinsipp at alle miljødata som inngår i SFTs arbeidsprosesser skal gjøres tilgjengelige for allmennheten, i tråd med miljøinformasjonsloven. Målgruppene er det brede publikum, politikere og spesialister. For presentasjon av nasjonale mål og nøkkeltall blir politikerne en viktig målgruppe.

Miljøstatistikk som SSB utarbeider i samarbeid med SFT, eller hvor SFT bidrar med finansiering, dekker viktige nasjonale behov for både forvaltning og næringsliv. Spesielt kan nevnes klima- og avfallsregnskapet.

Hvordan produseres og formidles statistikken?

En betydelig andel av miljøinformasjonen innhentes av SFT gjennom statlige overvåkingsprogram, ved innkjøp av tjenester. I kontraktene med oppdragstakerne blir det stilt krav til kvalitetssikring, blant annet at prosedyrer skal bygge på norsk standard når dette er mulig. For øvrig kan det stilles andre tilpassede krav til metoder eller prosesser.

For virksomheter som er underlagt forurensningsloven, stilles krav til egenrapportering i konsesjonene, herunder hvordan målinger med videre skal utføres. Data som kommer inn på denne måten, inngår etter behov som grunnlag for SSBs statistikkproduksjon (koeffisienter for utslipp til luft og vann med mer), eller blir bearbeidet/aggregert i SFT.

Samarbeidet med SSB er blitt stadig viktigere for miljøinformasjon på sentrale områder. Det ble i 1999 inngått en samarbeidsavtale mellom SSB og miljøvernforvaltningen som nå er under revisjon. SSBs statistikk på miljøområdet er en viktig bærebjelke for miljøinformasjon, spesielt når det gjelder utslipp og kildefordeling.

For miljøvernforvaltningen har det vært en bevisst satsing på å ta i bruk moderne IT-teknologi for publisering av informasjon. I løpet av 2005 er det foretatt en oppgradering av nettstedet www.miljostatus.no med bedre visning av miljødata/statistikk. Det er etablert en dynamisk kartløsning (Miljøatlas) for visning av stedfestede miljødata og et interaktivt grensesnitt for tabellarisk og grafisk presentasjon av miljødata. I tillegg er det laget en egen temainngang for nasjonale miljømål og nøkkeltall.

Framstillinger som bygger på SSBs statistikk, blir presentert på nettstedet www.miljostatus.no så fort som praktisk mulig etter at SSB har frigitt sin statistikk. Målet er at dette skal skje tilnærmet simultant.

Hva koster statistikken?

Midler som i statsbudsjettet tildeles den statlige miljøovervåkingen, er i størrelsesorden 85–90 millioner kroner, hvorav om lag 50 millioner kroner ble tildelt SFT. I 2006 ble SSB tildelt 3 millioner kroner som støtte til produksjon av offisiell miljøstatistikk innen områdene avløp, avfall, luftutslipp (inklusive klima), kjemikalier og støy.

SFTs personellinnsats knyttet til samarbeidet med SSB, kan anslås til 1 – 2 årsverk, mens ressurs-bruken knyttet til miljøovervåkingen totalt kan anslås til 8 – 10 årsverk.

Statens kartverk

Statens kartverk er den nasjonale kartinstitusjonen og ivaretar Norges behov for landsdekkende geografisk informasjon og kartserier.

Kartverkets viktigste oppgave er å etablere og drifte en nasjonal infrastruktur av geografisk informasjon, kalt "Norge digitalt". Dette arbeidet skjer i nært samarbeid med kommuner og andre offentlige etater. "Norge digitalt" skal bidra til sikrere ferdsel, en mer effektiv offentlig forvaltning og en mer effektiv privat sektor samt verdiskaping i næringslivet.

Basisvirksomheten består av:

- et nasjonalt geodetisk grunnlag
- en landsdekkende tjeneste for nøyaktig posisjonsbestemmelse
- landsdekkende digitale kartserier og publikasjoner
- et landsdekkende register for eiendomsinformasjon
- landsdekkende trykte kartserier og publikasjoner
- en teknologisk infrastruktur for dataforvaltning
- nasjonale standarder for kart og geografisk informasjon
- samordning av offentlig kartvirksomhet og enkelte forvaltningsoppgaver
- tinglysing i fast eiendom

Statens kartverk produserer selv statistikk over arealer med følgende innhold:

Totalt areal fastland og øyer i saltvann

Areal fastland

Areal og antall øyer i saltvann

Areal for 10 høydenivåer

Areal og antall områder med evig is og snø (bre)

Areal og antall ferskvann

Totalt areal unntatt ferskvann

Areal og antall øyer i ferskvann

Areal myr

Areal skog

Lengden av kystlinja for fastland og øyer

Gjennomsnittshøyde

Arealstatistikken beregnes ut fra de nyeste kartdata og publiseres på Kartverkets internettsider.

Statistikken er fritt tilgjengelig så lenge Statens kartverk oppgis som kilde.

Ut over dette er den viktigste kilden for statistikk registeret over grunneiendommer, adresser og bygninger (GAB). Med basis i data fra dette registeret produserer SSB blant annet byggearealstatistikken. GAB-registeret er også et helt sentralt element i etableringen av registerbaserte folke- og boligtellinger. GAB-registeret ble etablert i 1980 med hjemmel i delingsloven. Alle kommuner er pliktig til å rapportere data inn i registeret. Statens kartverk er ansvarlig for forvaltning av GAB.

I GAB finnes det informasjon om (ikke uttømmende oversikt):

For grunneiendommer :

Hjemmelshavers navn, adresse og fødselsdato

Dato for siste skifte av hjemmelshaver

Ved sameie; denne hjemmelshavers eierandel

Eiendommens navn

Etableringsdato

Eiendommens areal

Hva brukes eiendommen til

Vederlag

For adresser :

Adressenavn

Eiendommens postadresse

Lokalisert i tett- eller spredtbebyggelse

Bolignummer

Valgkrets

Skolekrets (frivillig for kommunene)

Kirkesogn

Grunnkrets

For bygninger :

Antall boliger

Bygningstype

Antall etasjer

Bruksareal bolig

Annet bruksareal

Totalt bruksareal

Oppvarming/vannforsyning/kloakk

Status (for eksempel er bygningen tatt i bruk)

For å sikre best mulig kvalitet i GAB-registeret er det etablert samarbeid med og koblinger til andre registreiere og registre. Statens kartverk og Skattedirektoratet samarbeider om å sikre best mulig kvalitet på adresser i GAB og i Folkeregisteret. GAB er det offisielle adresseregisteret i Norge. Nye adresser og endringer på eksisterende adresser overføres derfor til Folkeregisteret. Rutiner er etablert for å fange opp feil. Statens kartverk og Posten har tilsvarende ordning mellom GAB og Postmottakerregisteret. GAB får i tillegg tilført riktige postnummer fra Postens postnummerbase. Fra Grunnboken får GAB overført omsetningsinformasjon og noe annen detaljinformasjon. Til sist blir GAB "vasket" mot Folkeregisteret og Enhetsregisteret via eiernes distributør, for å sikre korrekte navn og adresser på eiere i GAB.

Distribusjon av data fra GAB er hjemlet i delingsloven. Norsk Eiendomsinformasjon as er distributør for alle Kartverkets data og distribuerer informasjonen gjennom sine forhandlere. Unntatt fra distribusjon via Norsk Eiendomsinformasjon as er data som skal inngå i Norge Digitalt-samarbeidet.

Mer informasjon finnes på:

www.statkart.no

www.eiendomsinfo.no

Statens landbruksforvaltning

Statistikk som blir produsert

Prisstatistikker:

Produsentpriser – ukentlige priser på norskproduserte poteter, grønnsaker, frukt og bær. På bakgrunn av disse prisene utarbeides vektete månedspriser, kalenderårspriser, avtaleårspriser, sesongpriser og gjennomsnittspriser for definerte perioder (kvantumstall over omsatt mengde på ovennevnte produkter, ukentlig).

Løpende og gjennomsnittlige priser på produsent- og/eller engrosprisnivå på korn, melk, kjøtt og egg.

Priser på alt norskprodusert korn.

Priser på jordleie i ulike produksjoner fordelt på landsdeler og landet totalt.

Produktmengdestatistikker:

Korn, kornkvalitet og kornkvantum, fordelt på mottaksanlegg, kommuner, fylker og hele landet. Leveranser fra kornprodusenter, salg av såkorn, forbruk av importert og norskprodusert matkorn, råvareforbruk til kraftfôrproduksjon, salg av kraftfôr. Slakt av dyr, tilskuddsberettigede slaktemengder pr dyreslag, fordeling på kommune, fylke, slakteri og landet samlet. Fjørfe, ull og skinn, slakteristatistikk, kommune- og fylkesstatistikk. Antall klekte kyllinger av verperase, slakterase samt kalkuner.

Antallsstatistikker:

Antall foretak i primærproduksjonen, antall dekar av forskjellige vekster, antall dyr av forskjellige dyreslag, fordeling på kommune, fylke, tilskuddsoner og landet totalt, samt gruppering av foretak med grunnlag i ulike foretaksformer, ulike produksjoner og en del andre variabler. Forvaltningen (kommuner, fylkesmenn, SLF) har for øvrig mulighet for uttak av egendefinerte rapporter (statistikk) med basis i registreringer av en rekke variabler for det enkelte foretak via en egen web-løsning utviklet av SLF.

Tilskuddstatistikker:

Utbetalinger av produksjonstilskudd, fordeling på kommune, fylke, tilskuddsoner og landet totalt. Forvaltningen (kommuner, fylkesmenn, SLF) har for øvrig mulighet for uttak av egendefinerte rapporter (statistikk) med basis i registreringer av en rekke variabler for det enkelte foretak via en egen web-løsning utviklet av SLF.

Kvotestatistikk – melk:

Opplysninger knyttet til forvaltningen av kvoteordningen for melk, kvoter og leveranser av melk, geografisk fordeling, strukturutvikling, salg og kjøp av kvote, saker behandlet.

Formål og brukere

SLFs statistikk produseres som et grunnlag for og understøttelse av forvaltningens (kommunen, fylkesmannen med flere) arbeid med forvaltningsoppgaver innenfor landbruksområdet, til bruk ved SLFs resultatkontroll, som et beslutningsunderlag for avtalepartene i jordbruksoppgjøret samt for markedsaktører på ulike nivåer samt for andre eksterne statistikkbrukere.

Produksjon og formidling av statistikken

Informasjon hentes inn med hjemmel i en rekke forskrifter hjemlet i jordloven og omsetningsloven samt med hjemmel i jordbruksavtalen (budsjettvedtak). En del av informasjonen hentes også inn på basis av frivillig innrapportering.

SLF har et tett samarbeid med SSB, og alt materiale SLF henter inn i forbindelse med forvaltning av ulike reguleringer og tilskuddsordninger, stilles til disposisjon for SSB. I forbindelse med søknader om produksjonstilskudd henter SLF inn en omfattende tilleggsinformasjon for SSB ved at opplysninger på søknadsskjema er detaljert i langt større grad enn hva som er nødvendig for tilskuddsforvaltningen. Dette har gjort det mulig for SSB å avvikle deler av egen datafangst.

Den informasjon SLF samler inn, gir delvis grunnlag for noe egen publisering av statistikk, jamfør ovenfor. SLFs egen publisering er imidlertid begrenset og består i hovedsak av lite bearbejdede tall ("rådata-aggregering"). En stor del av SSBs statistikkproduksjon for landbruksområdet skjer imidlertid med basis i tallgrunnlag overlevert fra SLF.

Informasjon hentes inn hovedsakelig fra tilskuddsmottakere, fra omsetningsledd, grossister og importører, enten via søknadsskjema for tilskudd (elektronisk eller papir) eller via annen elektronisk innrapportering.

SLFs egen statistikk publiseres hovedsakelig via våre hjemmesider. En del statistikk er kun papirbasert og sendes SSB samt enkelte brukergrupper (fylker/kommuner, slakterier og fagblad). Via en egen webløsning kan også våre brukere (kommuner og fylkesmenn) ta ut egendefinert statistikk med basis i informasjon fra søknader om produksjonstilskudd samt opplysninger fra skogavgiftsordningen. Frekvens på statistikkproduksjon varierer, hovedtyngden av SLFs egen statistikkproduksjon skjer årlig/halvårlig, men ukentlig og løpende produksjon skjer også for enkelte områder.

Kostnader

Det er ikke foretatt beregninger av ressursbruk og kostnader knyttet til SLFs statistikkproduksjon.

Statens vegvesen

Statistikk som blir produsert

Kjøretøystatistikk
Førekortstatistikk
Trafikkindeks
Fartsindeks
Ferjestatistikk

Formål og brukere

Bevilgende/styrende myndigheter
Samferdsel/Miljø/Transportnæring/Bilbransje/Føreropplæring
Samarbeid med SSB og Toll og avgiftsdirektoratet
Analysemiljøer, forskere andre eksterne statistikkbrukere
Media/publikum
Internt

Produksjon og formidling av statistikken

Lovgrunnlag/hjemmel

Forskrift om yrkestransport innenlands med motorvogn eller fartøy: § 21. "Løyvehaveren skal gi de økonomiske og statistiske opplysninger Samferdselsdepartementet eller fylkeskommunen bestemmer og på den måten disse fastsetter"

Utenom ferjestatistikken, som etaten er pålagt, er statistikkene utarbeidet/utledet først og fremst for interne og øvrige samferdselsmyndigheters behov.

Samarbeid

Statens vegvesen har et utstrakt samarbeid med SSB og ønsker å gi SSB tilgang til data fra våre nye nasjonale registre som Nasjonal Vegdatabank, ny trafikkdatabank samt nye løsninger for førerkort, kjøretøy og ferjedata. Statens vegvesen har også et utstrakt samarbeid med Statens kartverk og de andre samarbeidspartene i Geovekst om geodata (geografisk stedfestet informasjon).

Staten Vegvesen deltar tungt i utvikling av den nye, store samarbeidsløsningen for geodata – Norge Digitalt.

Produksjonsmetode

Produksjonsverktøy og distribusjonsrutiner er i ferd med å bli modernisert og effektivisert. Nesten all datainnsamling og kommunikasjon vil skje elektronisk.

Formidling

Offisiell statistikk ønsker etaten å formidle mest mulig via Internett – www.vegvesen.no. Noe statistikk ligger allerede der.

Når statistikken produseres

Statistikken er årlig, kvartalsvis eller månedlig – eller en kombinasjon.

Kostnader

Statistikken produseres enten direkte som ledd i oppfølging/overvåking av utvikling innen etatens virksomhets-/ansvarsområder eller som rimelige biprodukt av etatens forvaltningsverktøy/registre.

Utdanningsdirektoratet

Statistikk som blir produsert

- Søkere til elev- og lære plasser i videregående opplæring (søkerstatistikk, april)
- Inntak av søkere til elevplass i videregående skole (inntaksstatistikk, juli)
- Avgangskarakterer i grunnskolen
- Karakterer i videregående skole
- Formidling av lærlinger (sju ganger årlig, mai – desember)
- Fagopplæring: Nye lærekontrakter, løpende lærekontrakter, fag- og svenneprøver
- Elevtall på skolefag
- Grunnskolestatistikk. Produseres og publiseres i nært samarbeid med SSB
- Brukerundersøkelser, blant annet elevundersøkelsene som er forskriftsfestet

Direktoratet har også ansvaret for vedlikehold av disse registrene:

- Kurskoderegister
- Fagkoderegister
- Nasjonalt skoleregister
- Morsmålsregister

Formål og brukere

De viktigste brukerne finnes innen administrasjon av opplæringen, på alle nivå, samt media. For deler av statistikken er også elever, lærere og foreldre en viktig målgruppe.

Produksjon av statistikken

Dataene samles inn med hjemmel i Opplæringsloven og Friskoleloven. Noen data samles inn av direktoratet direkte (søkere, inntak, formidling av lærlinger, karakterer), andre samles inn gjennom SSB med bruk av totrinns hjemmel. I de siste tilfellene publiserer SSB generell statistikk, mens direktoratet gir ut mer detaljerte data.

De direkte innsamlingene fra fylkeskommunene er delvis automatisert slik at statistikken genereres i løpet av minutter og sendes tilbake til avgiver for umiddelbar kontroll.

Formidling av statistikken

Statistikken publiseres nesten bare på Internett, hovedsakelig på: <http://www.udir.no>.

Mye publiseres også på Skoleporten, <http://www.skoleporten.no>, et nettsted for kvalitetsvurdering og kvalitetsutvikling i grunnpplæringen. Skoleporten inneholder statistikk av forskjellig type, blant annet fra elevundersøkelsene.

Utdanningsspeilet er en årlig publikasjon på papir som også er tilgjengelig på nettet. Kommer ut i juni og inneholder mye informasjon om grunntutdanningen. Første utgave, for 2004, kom i juni 2005. Nettversjon: http://www.udir.no/templates/udir/TM_Artikkel.aspx?id=1871.

Når statistikken produseres og formidles

Store deler av statistikken registreres per 1.10 hvert år og publiseres på forskjellige tidspunkter etter dette.

Kostnader

Det interne statistikkarbeidet i direktoratet utgjør 4–5 årsverk, og omfanget vil antagelig øke. I tillegg kommer tjenester fra SSB og andre underleverandører som koster om lag fem millioner kroner årlig.

Utlendingsdirektoratet (UDI)

Statistikk som blir produsert

Den statistikk som produseres av UDI, beskriver i hovedsak utlendingsforvaltningens arbeid med mottatte søknader og fattede vedtak som gjelder visse grupper av utenlandske statsborgeres adgang til å besøke og oppholde seg i Norge. Politiet og utenriksstasjonene fungerer som ytre etater, mens Utlendingsdirektoratet er den sentrale vedtaksinstans og Utlendingsnemda (UNE) er ankeinstans. Det kompetente saksbehandlings- og vedtaksorgan vil variere med sakstype og type vedtak (førstegangsvedtak, fornyelse, omgjøring etter anke).

De viktigste saksområder for UDIs statistikk er søknader og vedtak om visum for besøk i Norge, om arbeids- og oppholdstillatelse i Norge, om statsborgerskap og om beskyttelse som flyktning eller på annet grunnlag.¹ I tillegg lager UDI statistikk som beskriver antall personer som befinner seg i asylmottak og hvor mange som kommer til og forlater mottakene. Det blir gitt arbeids- og oppholdstillatelse med ulik varighet og på ulike grunnlag. For eksempel kan en tillatelse gjelde bare for sesongarbeid. I tillegg til inntektsgivende arbeid er de viktigste grunnlag for en tillatelse at søkeren skal motta en utdanning eller at det dreier seg om familiejenforening eller -etablering. For borgere av EØS-medlemsland gjelder spesielle bestemmelser om arbeids- og oppholdstillatelser, og for nordiske borgere som ønsker å ta arbeid eller opphold i Norge, gjelder de samme regler om flyttemelding som for norske borgere.

Formål og brukere

Fra 1. januar 2006 har *Arbeids- og inkluderingsdepartementet (AID)* vært ansvarlig fagdepartement for utlendingssaker, og derfor også den viktigste bruker av statistikken for området. Statistikken brukes til å overvåke utviklingen på utlendingfeltets viktigste områder og forvaltningens arbeid. Den brukes også som grunnlag for planlegging, implementering og evaluering av politikk og innsats på feltet, og som grunnlag for budsjettarbeidet.

UDI bruker statistikk som verktøy for å overvåke saksmengde og ”produksjon” av vedtak, herunder saksbehandlingstid, på de ulike saksområder innenfor sitt ansvarsområde samt for å vurdere kapasitet og belegg i asylmottakene.

Der det er relevant bruker andre etater UDIs statistikk som informasjonsgrunnlag for planlegging av sitt arbeid med saker som gjelder utlendinger. Eksempler på dette er *Integrerings- og mangfoldsdirektoratets (IMDi)* og kommunenes arbeid med å bosette tidligere asylsøkere, og politiets arbeid med uttransport av personer med utreiseplikt. *Statistisk sentralbyrå (SSB)* henter opplysninger fra *Utlendingsdatabasen (UDB)* (se nedenfor) om *innvandrergrunn* til sin statistikk om innvanderbefolkningen, og informasjon om tildelte statsborgerskap overføres fra UDB til *Det sentrale folkeregister (DSF)* som igjen danner grunnlaget for SSBs statistikk om tildelte nye statsborgerskap. Media og allmennheten bruker UDIs statistikk for å informere seg om og belyse aktuelle saksforhold på utlendingfeltet, ofte som ledd i en løpende debatt om politikken på området og følgene av denne.

Produksjon av statistikk

Det viktigste lovgrunnlaget for utlendingsforvaltningens arbeid er *lov av 24. juni 1988 nr. 64 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsloven)* og de forskrifter som er utarbeidet i medhold av denne loven. For å holde oversikt over søknader, søkere, vedtak og andre sider ved utlendingsforvaltningens ansvarsområde, og for å sikre effektiv saksbehandling og rapportering, er det etablert en felles *Utlendingsdatabase (UDB)* som betjener og oppdateres av applikasjoner som nyttes av de etater som arbeider med utlendingfeltet. De viktigste applikasjonene er: *Datasystemet for utlendings- og flyktningsaker (DUF)* (tatt i bruk 1. halvår 2003), *NORVIS* (nasjonalt system for visumbehandling, tatt i bruk våren 2006 ved alle utenriksstasjonene) og *SESAM (System for Elektronisk Samhandling med AsylMottakene)*, som ble tatt i bruk i slutten av november 2006. Bruken av disse systemene er underlagt konsesjoner gitt av *Datatilsynet*. Til sammen utgjør de utlendingsforvaltningens viktigste informasjonsverktøy. Fram til utløpet av 2006 har statistikken som har vært produsert av UDI, i det alt vesentlige bygget på registreringer i DUF, men fra og med 2007 vil det også bli produsert statistikk på grunnlag av data registrert gjennom NORVIS og SESAM. Registreringer i UDB danner også grunnlag for statistikk som blir produsert av andre, i første rekke ved at det fungerer som et

¹ Statistikk over tildelte statsborgerskap vil også i 2006 bli produsert av Statistisk sentralbyrå på grunnlag av registreringer i DSF. Fra 1. september 2006 vil DSF få all informasjon om dette fra UDB, og SSB og UDI vil drøfte hvilke konsekvenser dette skal få for arbeidet med denne statistikken i 2007 og senere år. Også tidligere ble det store flertall av søknadene behandlet av UDI etter forarbeid hos politiet, men noen saker ble avgjort av fylkesmennene fram til den nye statsborgerskapsloven trådte i kraft.

støttere register til *Det sentrale folkeregister (DSF)*. Det er daglig utveksling av informasjon mellom UDB og DSF.

Det er viktig å merke seg at de datasystemer som nyttes av utlendingsforvaltningen primært er verktøy for å registrere og støtte framdriften i saksbehandlingen: For eksempel foreligger det i tilknytning til DUF mer enn 1 000 konsepter for ulike brev som kan genereres i forbindelse med saksbehandling og vedtak. Kompleksiteten i mange av de behandlede sakene og det forhold at arbeidsprosesser blir utført av mange instanser, gjør at mengde og omfang av registreringene² har økt i forhold til tidligere systemer, og dermed også mulighetene for feilregistreringer. Problemene knytter seg både til hvorvidt registreringer finner sted, og til påliteligheten av de registreringer som faktisk gjøres. Det pågår et løpende arbeid for å utvikle datasystemene slik at de både fører til mer effektiv saksbehandling og mer fullstendige og korrekte registreringer: til støtte både for etterfølgende saksbehandling og for å gi en mest mulig fullstendig beskrivelse av utlendingsforvaltningens arbeid. Dette arbeidet har høy prioritet i det daglige forvaltningsarbeidet for systemene, og erfaringene viser klart at manglende og mangelfull registrering i stor grad henger sammen med den eksisterende arbeids- og ansvarsfordelingen mellom og innenfor de berørte etatene, de prioriteringer som gjelder for arbeidet i etatene, den kompetansen og støtten som de involverte medarbeiderne har, og de prosedyrer og verktøy³ som brukes i saksbehandlingen og registreringsarbeidet.

Formidling

På noen få områder produseres det ukentlig statistikk som formidles til en engere krets av brukere, innbefattet Innvandringsavdelingen i AID og UDIs ledelse. I 2006 gjaldt dette en ukentlig statistikk om ankomst av nye asylsøkere til Tanum asylmottak.

Hver måned presenteres statistiske rapporter om søknader, vedtak, saksbehandlingstider, saksrestanser og personer i asylmottak for UDIs øverste ledelse. Når disse har vært diskutert, regnes grunnlaget for godkjent, og den statistikk som er presentert danner grunnlaget for en *Månedssrapport* som oversendes AID og gjøres tilgjengelig på UDIs interne nettsider. Denne statistikken og annen statistikk som kan lages på samme grunnlag og med samme metoder, er i prinsippet offentlig og kan bli gjort tilgjengelig på forespørsel. Noe statistikk blir også presentert på UDIs offentlige nettsider: <http://www.udi.no/>

For 1. og 2. tertial 2006 ble det laget en publikasjon til UDIs nettsider med utvalgt statistikk og korte kommentarer. Tittel og presentasjon fulgte samme format som den årlige publikasjonen *Utlendingsdirektoratet: Tall og fakta* som følger som vedlegg til UDIs årsmelding.

Med jevne mellomrom sendes det statistikkrapporter til FNs høykommissær for flyktninger (UNHCR) og til europeiske og nordiske samarbeidsorgan på utlendingsfeltet.

Kostnader

Det aller meste av UDIs statistikkarbeid utføres i UDIs *Enhet for statistikk og analyse (ESA)*, der det i 2006 arbeidet seks personer. Noe av det arbeidet som utføres i ESA gjelder annen bruk av rapporter fra UDB enn å gi grunnlag for statistikk, mens det også produseres og presenteres noe statistikk fra andre enheter i UDI. Om lag seks årsverk er derfor et rimelig anslag på den direkte ressursinnsats som det er i UDI til produksjon og presentasjon av statistikk, og til arbeid for å forbedre grunnlaget for nåværende og framtidig statistikk på utlendingsfeltet. Mye av arbeidet med å forbedre grunnlaget for statistikk vil også fremme kvaliteten av registergrunnlaget for andre formål. Tilsvarende vil noe av det løpende arbeidet for å vedlikeholde og utvikle UDB og systemene også komme statistikkarbeidet til gode. Ansvarlig for slikt arbeid er *Enhet for DUF-forvaltning*, som ved utløpet av 2006 hadde sju medarbeidere i faste stillinger.

Kostnadene ved å lage statistikken finansieres over UDIs regulære budsjett.

² For eksempel var det i 2006 om lag 2 200 DUF-brukere med skrive tilgang og mer enn 20 000 daglige transaksjoner i systemet. NORVIS er tatt i bruk ved 92 utenriksstasjoner.

³ Med 'verktøy' menes i denne sammenheng bl.a. søknadsskjema, registreringsskjembilder, instruksjoner for hvordan registrering skal foregå, og moduler for dataassistert koding av for eksempel 'språk', 'utdanning' og 'yrke'. I 2006 ble det laget forslag til nye søknadsskjema for bl.a. arbeids- og oppholdstillatelse, bosettingstillatelse og statsborgerskap.

Statistisk sentralbyrå

Statistisk sentralbyrå (SSB) er det sentrale norske organ for innsamling, bearbeiding og formidling av offisiell statistikk. SSB har et overordnet ansvar for samordning av offisiell statistikk i Norge.

SSB er selv ansvarlig for å produsere offisiell statistikk på mange områder:

Statistikk om *struktur og utvikling i norsk økonomi* er nødvendig som et fundament for samfunnsdebatt om den økonomiske utviklingen og for utformingen av økonomisk politikk.

Statistikk om *befolkning og levekår* er av grunnleggende betydning for samfunnsforståelsen og for utformingen av politikk knyttet til sosiale og økonomiske forhold.

Miljøstatistikken skal gi grunnlag for internasjonale avtaler, nasjonale og lokale handlingsplaner og den offentlige debatt.

SSB skal også utvikle statistiske metoder og utnytte statistikken til analyse og forskning.

Statistikk som blir produsert

Statistisk sentralbyrå publiserer ny statistikk vel 800 ganger årlig. Statistikkene kan fordeles på ulike områder:

- Nasjonalregnskap og utenrikshandel
- Næringsvirksomhet
- Finansmarkeder
- Offentlig sektor
- Naturressurser og miljø
- Befolkning
- Helse, sosiale forhold og kriminalitet
- Utdanning
- Personlig økonomi og boforhold
- Arbeidsliv
- Fritid, kultur og sport
- Priser

Statistikkene refereres til ulike perioder, som år, kvartal, måned eller uke (referanseperiode).

Statistikkoppgaver som har vært utført i Norges Bank, er fra 1. januar 2007 overført til SSB. Dette dreier seg om finansmarkedsstatistikk og innebærer en overføring av 25–30 årsverk. Det er etablert en prosjektorganisasjon for å ivareta overføring av oppgaver og medarbeidere fra Norges Bank. Prosjektet skal være avsluttet innen 1. juli 2007. Hovedtyngden av statistikkproduktene som overføres til SSB vil være offisiell statistikk.

Formål og brukere

Ulike brukere skal få dekket sine behov for statistikk og forskning. Det må tas hensyn til at brukerne har ulike behov for statistikk og ulike behov for tilrettelegging. Grovt sett kan brukerne grupperes som allmennbrukere og spesialistbrukere. En mer detaljert inndeling er:

- Allmennheten
- Media
- Næringslivet
- Forvaltning og planlegging (sentralt og lokalt)
- Forskning og undervisning
- Internasjonale organisasjoner

Allmennbrukerne finnes særlig i de to første gruppene. Media spiller en viktig rolle ved å videreformidle til allmennheten og å synliggjøre og informere om statistikk og analyser fra Statistisk sentralbyrå.

Kontakten med brukerne og oppgavegiverne ivaretas på mange måter. Rådgivende utvalg og andre samarbeidsorganer for ulike statistikkområder er av stor betydning i denne sammenhengen.

Produksjon av statistikken

Lovgrunnlag

Statistisk sentralbyrås virksomhet er hjemlet i statistikkloven. Denne loven gir Statistisk sentralbyrå et ansvar for å samordne omfattende statistikk som blir utarbeidet av forvaltningsorganer. Institusjonen har anledning til å påvirke innsamling av opplysninger utført av andre statlige organer og landsomfattende kommunale organisasjoner. Slike data lagres ofte i administrative datasystemer, og Statistisk sentralbyrå kan utnytte dem til produksjon av offisiell statistikk.

Statistikkloven ligger til grunn for all SSBs datainnsamling, enten den foregår direkte fra oppgavegiver (frivillig eller med oppgaveplikt) eller ved utnyttning av data som allerede ligger i administrative datasystemer. I det siste tilfellet er andre lover brukt for å opprette de administrative datasystemene.

Av om lag 200 statistikkprodukter med egen datainnsamling hentes data fra administrative datasystemer i knapt halvparten av tilfellene. Statistikk basert på administrative registre representerer imidlertid langt flere enheter (som personer, bedrifter og foretak) enn de som baseres på skjema. For de vel 100 skjemabaserte statistikkproduktene foregår datainnsamlingen med andre lovhemler i tillegg til statistikklovens i om lag 20 tilfeller. Dette gjelder særlig statistikk innen områdene miljø, helse, utdanning og jakt/fiske.

Samarbeid

Statistisk sentralbyrå har et omfattende samarbeid med eiere av administrative datasystemer, andre statistikkprodusenter, formidlere og brukere innen forvaltning og forskning. Med hensyn til statistikkproduksjonen er de fleste sentrale samarbeidspartnere samlet i Statistikkrådet. På enkelte områder utarbeides statistikken i samarbeid med andre. Som det framgår av omtalen av lovgrunnlag, gjelder dette særlig på områdene miljø, helse og utdanning. Det er også naturlig å nevne SSBs rolle som sentral innsamler av data fra kommuner og fylkeskommuner gjennom KOSTRA (KOMMune STAT RAPportering). Et viktig prosjekt som bør nevnes i denne sammenhengen, er StatRes (Statlig Ressursbruk), som skal gi statistikk om ressursbruk, aktivitet, produksjon, kvalitet og resultater for statlig virksomhet.

Prosjektet Elektronisk samhandling omfatter følgende områder:

- Videre samarbeid om videreutvikling av samvirkende løsninger for brukervennlig innrapportering til offentlig sektor, gjennom web løsninger og tilrettelegging for direkte innsending fra virksomhetenes administrative systemer
- Gjenbruk og utveksling av informasjon mellom offentlige etater
- Samordnet formidling av all offisiell statistikk i Norge.

I samråd med Statistikkrådets medlemmer skal det i 2007 utvikles og settes i drift noen piloter for felles norsk statistikkalender, felles nyhetspresentasjon og felles abonnement på nyheter.

Produksjonsmetoder

Statistisk sentralbyrås statistikk bygger som nevnt i stor grad på data som allerede er samlet inn for administrative formål og lagret i administrative datasystemer. Bruk av slike systemer er en viktig del av strategien for reduksjon av oppgavebyrden. Det finnes i dag tre basisregistre som definerer og identifiserer viktige statistiske enheter:

- Det sentrale folkeregistret i Skattedirektoratet, DSF (omfatter personer og familier)
- Enhetsregisteret i Brønnøysund/Bedriftsregisteret i Statistisk sentralbyrå (juridiske enheter/foretak og bedrifter)
- Registeret over Grunneiendom- Adresse- og Bygning, GAB, i Statens kartverk

De fleste administrative datasystemer som er viktige i statistikkproduksjonen, bygger på de identifikasjonsnumrene som er tildelt i basisregistrene. Gjennom koblinger av administrative data produseres det statistikk på stadig flere områder.

Statistisk sentralbyrås direkte datainnsamling foregår i stor grad ved hjelp av utvalgsundersøkelser. Samlet sett er ressursene som brukes til å rapportere til Statistisk sentralbyrå beskjedne, men oppgavebyrdene er ujevnt fordelt. I tillegg til å utnytte administrative registre arbeides det med å redusere oppgavebyrden ved forbedring av spørreskjema, samordning av utvalg og tilbud om elektronisk oppgaveinnhenting. Alle bedrifter som skal sende inn skjema, har et tilbud om elektronisk rapportering av data til SSB.

Standarder

Offisiell statistikk bygger på standarder for definisjoner og klassifikasjoner som i stor grad er internasjonale. Standardisering er derfor en viktig del av det internasjonale statistiske samarbeidet som foregår i regi av FN, Eurostat, OECD og IMF. I arbeidet med å basere mer og mer av statistikken på registeropplysninger er det viktig at statistiske enheter, klassifikasjoner og grupperinger (standarder) tas i bruk i administrative rutiner i offentlig forvaltning og foretak.

Statistisk sentralbyrå utgir årlig en statusrapport om standardarbeidet.

En database over mye brukte standard klassifikasjoner er lagt ut på [ssb.no \(www3.ssb.no/stabas\)](http://www3.ssb.no/stabas).

Internasjonalt statistikkarbeid

Statistisk sentralbyrå har ansvaret for koordinering av alt internasjonalt statistisk samarbeid fra norsk side.

De siste årene har Statistisk sentralbyrå arbeidet med utbygging og tillempninger av statistikkssystemene innenfor relevante områder som er regulert av EUs rettsakter for statistikk og EUs statistikkprogram. Som en del av EØS-avtalen er Norge rettslig forpliktet til å følge opp dette. Det er også vedtatt et sett med såkalte strukturindikatorer som skal baseres på statistikk. Det antas at EØS-samarbeidet i større eller mindre grad har konsekvenser for over halvparten av Statistisk sentralbyrås statistikkproduksjon.

Formidling

Internett er hovedkanalen for formidling av offisiell statistikk og forskningsresultater. Offisiell statistikk og analyser er gratis tilgjengelig på www.ssb.no. Her vil en også finne kopi av våre papirpublikasjoner. Internett-tjenesten oppdateres daglig. Statistikken kan brukes fritt av alle, så sant SSB oppgis som kilde.

Statistiske nyheter frigis på samme tid for alle i henhold til en statistikkalender (www.ssb.no/emner/kalender/kalender.shtml) som angir publiseringstidspunkter inntil et halvt år på forhånd.

Statistikkens aktualitet måles som antall uker fra referanseperiodens utløp til den blir frigitt eller publisert. Aktualiteten er best for måneds- og kvartalsstatistikkene som i gjennomsnitt frigis litt under fire og ni uker etter referanseperiodens utløp. Årsstatistikkene har i gjennomsnitt en aktualitet på litt over 40 uker for endelige tall, men for disse publiseres det normalt foreløpige tall langt raskere.

Ssb.no gir et bredt tilbud til ulike brukergrupper. Per januar 2007 er det utarbeidet 30 *temasider* på [ssb.no](http://www.ssb.no) hvor den viktigste statistikken på området er oppsummert, og hvor statistikk fra ulike kilder er stilt sammen. Her vil en også finne lenker til andre institusjoners statistikk. Oversikt over temasidene fins på <http://www.ssb.no/tema/>.

For brukere som selv ønsker å skreddersy statistikk etter egne behov, gir Statistikkbanken (www.statbank.ssb.no/statistikkbanken) mulighet til selv å velge omfang og innhold i en tabell. Tabellen kan så eksporteres i mange formater til egen PC for videre bearbeiding.

Det er bygget opp en egen web-side for forskere som på visse vilkår kan få utlevert individdata fra SSB. Det gis en oversikt over kilder for slike data og hva de inneholder, annen vesentlig dokumentasjon om dataene samt betingelser og bestillingsrutiner. Se www.ssb.no/mikrodata.

Statistikken er dokumentert på ulike måter, men for all statistikk på [ssb.no](http://www.ssb.no) vil en finne en omtale av produksjon og metodikk sammen med definisjoner av viktige begreper i "Om statistikken", som kan nås via lenker fra alle statistikker og fra statistikkbanken.

På [ssb.no](http://www.ssb.no) fins også en omfattende samling av lenker (www.ssb.no/lenker) til andre internasjonale og nasjonale statistikkprodusenter.

Kostnader

Av SSBs totale utgifter på 548 millioner kroner i 2006 regnes det med at om lag 470 millioner gikk til produksjon og formidling av offisiell statistikk. Det resterende gikk i hovedsak til forskning.

Om lag 30 prosent av det samlede budsjettet består av brukeroppdrag. Offentlig sektor står for mesteparten av oppdragene. Brukerfinansieringen er viktig for å opprettholde kvaliteten og sikre videreutvikling av offisiell statistikk.

Av et totalt antall ansatte på vel 900 (årsverk) arbeider om lag 750 med produksjon og formidling av offisiell statistikk (inkludert administrasjon og annen nødvendig overhead).